

**ЗОНИ ПІДВИЩЕНИХ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ
І НЕГАТИВНИХ ВПЛИВІВ НА КОНКУРЕНЦІЮ¹,**
зумовлені недоліками нормативно-правового
регулювання у сфері охорони навколишнього
природного середовища та недоступністю
екологічної інформації і даних з питань довкілля

Глібіщук Ярослав, Шевченко Леся

Київ 2019

¹ При визначенні сфер підвищених корупційних ризиків, корупціогенних факторів і факторів негативного впливу на конкуренцію та індикаторів виявлення таких факторів використовувалися Методологія проведення антикорупційної експертизи, затверджена наказом Мініюсту від 24.04.2017 №1395/5 та Методичні рекомендації щодо оцінки впливу нормативно-правових актів та проектів актів на конкуренцію, затверджені наказом АМКУ від 14.11.2017 №117

ЗМІСТ

1. Зони підвищених корупційних ризиків у сфері державної екологічної політики та їх взаємозв'язків із недоступністю екологічних даних та інформації, і недоліками нормативно-правового регулювання (*табл. 1*)
2. Основні корупціогенні фактори та індикатори і сфери їх прояву у галузі державної політики охорони навколишнього природного середовища, способи усунення існуючих ризиків корупції (*табл. 2*)
3. Фактори негативного впливу на конкуренцію та індикатори і сфери їх прояву у галузі державної політики охорони навколишнього природного середовища, способи усунення існуючих ризиків спотворень на ринках і обмеження конкуренції (*табл. 3*)

Аналіз нормативно-правового регулювання і адміністративних процедур у сфері охорони навколишнього природного середовища, виявлення зон підвищених корупційних ризиків і негативних впливів на конкуренцію та відповідних факторів і індикаторів їх прояву було проведено експертами Фондації «Відкрите суспільство» у рамках Проекту «Відкритий доступ (Open Access)», що виконується завдяки підтримці гранту від незалежної філантропічної організації Luminare, що є частиною the Omidyar Group. Висловлені в цьому документі думки є авторськими і не обов'язково відображають погляди Luminare.

Авторський колектив: Ярослав Глібіщук, Леся Шевченко

@ Фондація «Відкрите суспільство», 2019

У дослідженні відображено взаємозв'язки між існуючими проблемами недоступності екологічних даних/інформації та недоліками і прогалинами нормативно-правового регулювання і забезпечення цілого комплексу адміністративних процедур та наявними корупціогенними факторами (табл. 1 і 2) і факторами негативного впливу на конкуренцію (табл. 3) у сфері державної екологічної політики.

Фактори і індикатори корупційних ризиків та негативного впливу на конкуренцію було розроблено і класифіковано за окремими групами з використанням методологічних і методичних документів, які затверджені Міністерством юстиції України і Антимонопольним комітетом України.

Зони підвищених ризиків корупції та існуючих негативних впливів на конкуренцію виявлялися та ідентифікувалися у процесі аналізу діючих адміністративних процедур і положень нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів.

По кожній зоні підвищених корупційних ризиків (табл. 1) визначаються характерні для неї корупціогенні фактори та індикатори їх прояву і виявлення, а також категорії екологічної інформації, недоступність чи відсутність якої зумовлює корупційні ризики, а також наводиться. Наявність виявлених корупціогенних факторів по кожній із зон підвищених корупційних ризиків стисло обґрунтовується і описується з посиланням на відповідні норми законів і підзаконних актів, які регулюють відносини та порядок здійснення адміністративних процедур у відповідних сферах.

Оскільки значна частина факторів корупційних загроз і негативного впливу на конкуренцію на практиці тісно взаємопов'язані, у табл. 2 і 3 показано наскільки існуючі фактори зумовлюють і посилюють дію інших факторів і індикаторів, поглиблюючи таким чином корупційні ризики і негативний вплив на конкуренцію у відповідних сферах.

Проведене дослідження і його результати призначені для державних службовців і посадових осіб, які розробляють і приймають рішення у сфері державної екологічної політики, а також для неурядових екологічних організацій, які дбають про збереження довкілля, покращення стану і більш раціональне й обґрунтоване використання природних ресурсів, зменшення негативних впливів на довкілля внаслідок господарської та іншої діяльності.

**Табл. 1. ЗОНИ ПІДВИЩЕНИХ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ
у сфері державної екологічної політики та їх взаємозв'язків із
недоступністю екологічних даних/інформації і недоліками нормативно-правового регулювання**

Сфери підвищених корупційних ризиків	Акти, що регулюють відносини	Корупціогенні фактори (за групами згідно Табл. 2)	Індикатори прояву факторів (№№ за Табл. 2)	Екологічна інформація, недоступність / відсутність якої зумовлює корупційні ризики
Забезпечення доступності відкритих даних з питань довкілля та функціонування державної системи моніторингу довкілля				
<p align="center">Оприлюднення відкритих даних та екологічної інформації про стан довкілля і здійснення державної екологічної політики</p>	<p>1) Орхуська конвенція, ратифікована Законом №832-XIV від 06.07.99; 2) Керівні принципи ООН щодо забезпечення доступу до екологічної інформації та участі громадськості у процесі прийняття рішень в галузі охорони; 3) Закон «Про охорону навколишнього природного середовища»; 4) Закон України «Про доступ до публічної інформації»; 5) постанова ВРУ від 4.11.2004 №2169-IV «Про інформування громадськості з питань, що стосуються довкілля»; 6) постанова КМУ від 21.10.2015 №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих</p>	<p>Фактор групи 1: 1) Нечітке визначення порядку, функцій, обов'язків і відповідальності державних органів і посадових осіб щодо збору, обробки, узагальнення і оприлюднення відкритих даних та екологічної інформації з питань довкілля²; Фактор групи 2: 2) Надмірне розширення / перевищення <u>меж дискреційних повноважень</u>³ державних органів і посадових осіб в процесі збору, оброблення і узагальнення, передачі та оприлюднення екологічної інформації у форматі відкритих даних; Фактор групи 3: 3) Відсутність чітких адміністративних</p>	<p>Фактор групи 1 (індикатори 1.1, 1.3, 1.5);</p> <p>Фактор групи 2 (індикатори 2.2, 2.3, 2.5);</p> <p>Фактор групи 3</p>	<p>Дані про стан довкілля, що є обов'язковими до оприлюднення у формі відкритих даних, та адміністративні процедури її збору, обробки, узагальнення і оприлюднення.</p> <p>Інформація про склад і структуру державної системи моніторингу довкілля</p> <p>Інформація про чіткий розподіл функцій, повноважень і обов'язків суб'єктів державного моніторингу довкілля щодо збору, оброблення і узагальнення та</p>

² Положення, затверджене постановою КМУ №835, зобов'язує Мінприроди оприлюднювати у формі відкритих даних не лише окремі категорії екологічної інформації, а й цілі інформаційні системи даних з питань довкілля, зміст і склад та адміністративні процедури формування і оприлюднення яких не визначені (дані державної системи моніторингу довкілля, інформацію про стан довкілля (вода, повітря, ґрунти, біорізноманіття), загальнодержавну екологічну автоматизовану інформаційно-аналітичну систему забезпечення доступу до екологічної інформації

³ згідно Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи № R(80)2 щодо здійснення адміністративними органами влади дискреційних повноважень, прийнятої Комітетом Міністрів 11.03.1980 року на 316-й нараді, під дискреційними повноваженнями слід розуміти повноваження, адміністративний орган, приймаючи рішення, може здійснювати з певною свободою розсуду, тобто, коли такий орган може обирати з декількох юридично допустимих рішень те, яке він вважає кращим за даних обставин;

	<p>даних»; 7) постанова КМУ від 30.03.1998 №391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»; 8) постанова КМУ від 20.07.1996 №815 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод»; 9) постанова КМУ від 20.08.1993 №661 «Про затвердження Положення про моніторинг земель»; 10) постанова КМУ від 9.03. 1999 №343 «Про затвердження Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; 11) постанова КМУ від 30.11.2016 р. №867 «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних»; 12) наказ Мінприроди від 12.12.2011 №561 «Про затвердження Переліку видів екологічної інформації та Регламенту розміщення її на веб-сайті Мінприроди»; 13) наказ Мінприроди від 23.01.2017 №17 «Про затвердження Положення про електронний сервіс»</p>	<p>процедур оприлюднення необхідного переліку наборів даних з питань довкілля та розподілу функцій і взаємодії усіх суб'єктів державної системи моніторингу довкілля</p>	<p>(індикатори 3.2, 3.3)</p>	<p>оприлюднення відкритих даних з питань довкілля та інших категорій екологічної інформації</p> <p>Регламенти оприлюднення екологічної інформації</p>
<p>Здійснення державного моніторингу довкілля і застосування узагальнених даних для прийняття ефективних рішень⁴</p>	<p>1) Закон «Про охорону навколишнього природного середовища»; 2) постанова КМУ від 30.03.1998 №391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля»; 3) постанова КМУ від 20.07.1996 №815 «Про затвердження Порядку здійснення</p>	<p>Фактор групи 1: 1) Невизначеність обсягів функцій, обов'язків і відповідальності державних органів – суб'єктів державного моніторингу довкілля та порядку оприлюднення результатів і даних такого моніторингу⁵ та використання узагальнених даних з метою розроблення</p>	<p>Фактор групи 1 (індикатори 1.1, 1.3, 1.5);</p>	<p>Інформація про склад і структуру державної системи моніторингу довкілля та чіткий розподіл функцій і обов'язків усіх суб'єктів моніторингу навколишнього природного середовища для створення, забезпечення механізму такого</p>

⁴ Створення системи і здійснення моніторингу навколишнього природного середовища передбачено п. «в» ч. 1 ст. 20, ст.ст. 22 і 25.1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», однак така система у цілісному вигляді досі все ще відсутня через недоліки нормативно-правового, адміністративно-організаційного і технічного забезпечення. Така система моніторингу включає в т.ч. створення і забезпечення Мінприроди роботи мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації. При цьому, передбачається (ст. 22), що метою такої системи є забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень. Окремою ст. 25.1 цього Закону визначається механізм екологічного інформаційного забезпечення, складовими частинами якого є організація

	<p>державного моніторингу вод»; 4) постанова КМУ від 20.08.1993 №661 «Про затвердження Положення про моніторинг земель»; 5) постанова КМУ від 9.03. 1999 №343 «Про затвердження Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; 5) постанова КМУ від 13.12.2001 №1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»; 6) постанова КМУ від 09.01.2014 №11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту»; 7) постанова КМУ від 22.02.2006 №182 «Про затвердження Порядку проведення державного соціально-гігієнічного моніторингу»; 8) наказ Мінприроди від 10.05.2002 №177</p>	<p>і прийняття ефективних рішень⁶; Фактори групи 3: 3.1) Відсутність адміністративних процедур міжвідомчої взаємодії державних органів – суб'єктів державного моніторингу довкілля; 3.2) Невизначеність адміністративних процедур функціонування єдиної державної системи моніторингу довкілля як сукупності усіх складових (навколишнє середовище, вода, атмосферне повітря, земля і ґрунти), в т.ч. єдиного уніфікованого механізму збору, оброблення, узугальнення і оприлюднення екологічної інформації; 3.3) Невизначеність порядку інтеграції і взаємодії державної системи моніторингу довкілля із державними системами цивільного захисту населення (у сегменті техногенно-екологічної безпеки⁷) та</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.2, 3.3)</p>	<p>моніторингу і досягнення його мети і виконання завдань, передбачених п. «в» ч. 1 ст. 20, ст.ст. 22 і 25.1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»</p> <p>Інформація про чіткі процедури взаємодії різних систем державного моніторингу (довкілля, атмосферне повітря, вода, земля і ґрунти, соціально-гігієнічний моніторинг, моніторинг об'єктів підвищеної екологічної небезпеки тощо) та використання узагальнених даних таких моніторингових для прийняття ефективних рішень у сфері екологічної політики, в т.ч. для забезпечення</p>
--	---	--	---	--

моніторингу навколишнього природного середовища, створення і забезпечення роботи мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації. Отже, інформація про стан довкілля (екологічна інформація) служить окремим інструментом забезпечення вироблення і реалізації державної екологічної політики та прийняття своєчасних і ефективних рішень

⁵ Відповідно до п. 1 Положення, затвердженого постановою КМУ №391, державною системою моніторингу довкілля є система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки. Однак у ньому відсутній комплексний порядок створення і функціонування цієї системи, в т.ч. регламент взаємодії органів-суб'єктів державного моніторингу та здійснення ними функцій, які включає така система моніторингу, відсутні також очікувані результати здійснення моніторингу довкілля та їх використання для виконання його завдань щодо забезпечення ефективності державної екологічної політики та підготовки і прийняття відповідних рішень з урахуванням поточного і прогнозного стану довкілля. Положення визначає лише суб'єктів/об'єкти моніторингу та принципи і загальні організаційні механізми та методи здійснення моніторингу, при цьому, досі відсутні передбачені цим Положенням програмні документи, підзаконні організаційно-правові акти і організаційно-технічні механізми: (1) загальнодержавна і регіональні (місцеві) програми моніторингу довкілля (абз. 2 п. 12; (2) угоди про спільну діяльність суб'єктів моніторингу (абз. 3 п. 12); (3) регламенти спостереження за екологічно небезпечними об'єктами, критерії визначення і втручання у разі виникнення або загрози виникнення надзвичайних екологічних ситуацій (абз. 1 п. 19); (4) інші нормативно-правові акти та нормативні документи з питань проведення моніторингу довкілля (абз. 5 п. 12); (5) плани заходів з метою спостереження за станом екологічно небезпечних об'єктів, запобігання екологічно небезпечній виробничій, господарській та іншій діяльності (абз. 2 п. 16). У Положенні взагалі не визначені норми і процедури оприлюднення різних категорій екологічної інформації, отриманої в результаті здійснення моніторингу довкілля, а також порядок їх використання для розроблення і прийняття ефективних рішень з питань охорони довкілля

⁶ Ні Положення, затверджене постановою КМУ №391, ні Порядок, затверджений постановою КМУ №343 (зокрема, його п. 7), не містять жодних норм і положень щодо подання узагальнених даних і порядку їх використання з метою прийняття ефективних рішень, як це передбачено спеціальним екологічним законом

⁷ Згідно Положення, затвердженого постановою КМУ №11, одним із завдань єдиної державної системи цивільного захисту є забезпечення техногенно-екологічної безпеки

	<p>«Про затвердження Інструкції про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря;</p> <p>9) наказ Мінприроди від 27.03.2009 № 148 «Про затвердження Правил створення та експлуатації автоматизованих систем екологічного контролю і моніторингу об'єктів підвищеної екологічної небезпеки та Регламенту створення та функціонування автоматизованих систем екологічного контролю і моніторингу об'єктів підвищеної екологічної небезпеки»;</p> <p>10) наказ МОЗ від 13.03.2007 №116 «Про затвердження методичних рекомендацій «Обстеження та районування території за ступенем впливу антропогенних чинників на стан об'єктів довкілля з використанням цитогенетичних методів»;</p> <p>11) постанова КМУ від 16.12.2015 №1196 «Про затвердження Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі;</p> <p>12) постанова КМУ від 28.08.2013 №808 Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку»</p>	<p>соціально-гігієнічного моніторингу⁸ (у сегменті впливів на стан здоров'я населення природно-кліматичних і соціальних факторів (довкілля, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, ґрунти, водопостачання).</p>		<p>функціонування єдиної державної системи цивільного захисту населення</p> <p>Інформація про порядок розроблення і застосування програмних, методичних і нормативних документів, передбачених законодавством і необхідних для забезпечення функціонування державної системи моніторингу довкілля:</p> <p>(1) загальнодержавна і регіональні (місцеві) програми моніторингу довкілля; (2) угоди про спільну діяльність суб'єктів моніторингу; (3) регламенти спостереження за екологічно небезпечними об'єктами, критерії визначення і втручання у разі виникнення або загрози виникнення надзвичайних екологічних ситуацій; (4) плани заходів з метою спостереження за станом екологічно небезпечних об'єктів, запобігання екологічно небезпечній виробничій, господарській та іншій діяльності; (5) інші документи)</p>
--	---	--	--	---

⁸ Відповідно до пп. 2 п. 6 Порядку, затвердженого постановою КМУ №182, при здійсненні державного соціально-гігієнічного моніторингу використовуються в т.ч. дані спостереження за природно-кліматичними факторами, джерелами техногенної дії на навколишнє природне середовище, у тому числі на атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, ґрунти. Однак це Положення не містить механізмів і процедур інтеграції і взаємодії державного соціально-гігієнічного моніторингу та державного моніторингу довкілля та інших систем моніторингу, передбачених законодавством

Надрокористування і видобуток корисних копалин

Набуття права користування надрами⁹	<p>1) Кодекс України про надра; 2) Закон України «Про нафту і газ»; 3) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 130 і 133)¹⁰; 4) Закон України «Про державну геологічну службу України»; 5) Закон України «Про захист економічної конкуренції»; 6) Указ Президента від 30.04.1992 №287 «Про управління в галузі використання і</p>	<p>Фактор групи 1: 1.1) Нечітке визначення функцій, обов'язків та відповідальності дозвільного органу у сфері надрокористування, делегування частини владних функцій у дозвільній (погоджувальній) процедурі державному підприємству (ДЗК)¹¹, яке за підставами утворення і установчими документами є державним підприємством (установою) і здійснює господарську діяльність¹²¹³</p>	<p>Фактор групи 1 (індикатори 1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6)</p>	<p>Інформація про чіткі прозорі умови і підстави надання спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону (інформаційні і технологічні картки надання таких адміністративних послуг)</p> <p>Інформація про чіткий єдиний процедурний порядок надання</p>
---	---	--	--	--

⁹ Поряд із недоліками діючих адміністративних процедур набуття права користування надрами, в КУпАП не передбачено адміністративної відповідальності за недодержання умов і вимог, передбачених спеціальними дозволами на користування надрами

¹⁰ Пунктами 130 і 133 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого законом, передбачено два види дозволів на право користування надрами – спеціальні дозволи на користування надрами у межах конкретних ділянок відповідно до Кодексу України про надра та спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами відповідно до Закону України «Про нафту і газ». Отже, на ці документи дозвільного характеру поширюються вимоги Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

¹¹ Відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ №615, частина дозвільних повноважень Держгеонадра і погоджувальних функцій на підзаконному рівні делеговано спеціально утвореному органу – Державній комісії України по запасах корисних копалин (ДКЗ), яка в окремих випадках навіть здійснює повноваження дозвільного органу у цій сфері. Однак наявність і повноваження такого органу не передбачено ні Кодексом України про надра, ні Законом України «Про нафту і газ». Цими актами законодавства визначається один дозвільний орган у цій сфері надрокористування – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (Держгеонадра). Положення про ДКЗ затверджене постановою КМУ №1689 на підставі ст. 7 Закону України «Про державну геологічну службу України», яка визначає повноваження Держгеонадра щодо утворення державних підприємств, установ та організацій, що входять до сфери його управління. Тобто згідно положення про цю комісію і підстав її утворення ДКЗ є державним підприємством (установою), яке здійснює господарську діяльність, а відповідно до Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами (постанова КМУ №615) ДКЗ функціонує як державний колегіальний орган або уповноважений погоджувальний орган і навіть здійснює окремі владні функції та приймає рішення, які безпосередньо і суттєво впливають на хід процедур видачі спеціальних дозволів на користування надрами. Так, зокрема: (1) на підставі рішення ДКЗ одному заявнику може одним дозволом надаватися право видобування корисних копалин із кількох родовищ (п. 3 Порядку), (2) умовою видачі дозволу на видобування корисних копалин (промислому розробку їх родовищ) є попереднє проведення ДКЗ експертизи та оцінки розвіданих запасів корисних копалин в установленому порядку чи апробації прогнозних (перспективних) ресурсів корисних копалин та затвердження ДКЗ таких запасів корисних копалин (п. 4 Порядку), (3) у разі якщо ДКЗ за кошти заявника здійснює апробацію запасів корисних копалин і затверджує підрахунок таких запасів у визначений строк, заявнику без проведення аукціону надається дозвіл на видобування корисних копалин (для нафтогазоносних надр на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислому розробку родовищ, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислому розробку родовищ) (пп. 1 п. 8 Порядку), (4) державна експертиза ДКЗ та оцінка нею запасів корисних копалин є однією з умов переоформлення, внесення змін до дозволу (п. 17 Порядку)

¹² Зміст Положення про Державну комісію по запасах корисних копалин, затвердженого постановою КМУ №1689, свідчить про те, що в цій державній установі (що носить назву державного колегіального органу) допущено системний інституційно-функціональний конфлікт та поєднано господарські та владно-управлінські функції, що є одним із найбільших джерел неефективності та корупційних ризиків у сфері надрокористування

¹³ Оскільки окремі норми Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою КМУ №615, передбачають обов'язковість укладення договорів на отримання платних послуг ДКЗ (п. 3, п. 4, пп. 1 п. 8, абз. 18 п. 17, абз. 2 п. 27), то є підстави вважати, що такі норми діючого порядку містять ознаки антиконкурентних дій, які встановлені абз. 4 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (пряме або опосередковане примушення суб'єктів господарювання до пріоритетного укладення договорів)

	<p>охорони надр України»; 7) Указ Президента України від 03.02.2010 №90/2010 «Про заходи щодо підвищення ефективності державного управління у галузі геологічного вивчення і використання надр»; 8) постанова КМУ від 10.11.2000 №1689 «Про затвердження Положення про</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність чіткої і прозорої адміністративної процедури надання спеціальних дозволів на користування надрами¹⁴, яка відповідала б особливостям таких дозволів¹⁵ 3.2) Відсутність у діючому порядку окремих важливих елементів¹⁶</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>(відмови у наданні, продовження дії, переоформлення (внесення змін), спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами, узгоджений із положення Кодексу України про надра і</p>
--	--	--	---	--

¹⁴ Зокрема, у діючому Порядку, затвердженому постановою КМУ №615, не достатньо чітко визначено умови і випадки надання спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону (пп. 1 п. 8 Порядку встановлює умови надання дозволу без проведення аукціону, які передбачають обов'язковість одержання додаткових платних послуг у ДЗК, як в уповноваженій державній установі, або мають бути виконані заявником згодом протягом 10 років з моменту надання дозволу, що створює підстави для ухилення від конкурсних процедур розподілу права надрокористування. Невиправдано тривалими є строки дії окремих дозволів, які складають від 20 до 50 років з правом продовження дії таких дозволів, що не сприяє розвитку конкуренції і консервує надродобувні ринки в межах обмеженої кількості суб'єктів господарювання. Нечітко визначено функції, обов'язки і відповідальність дозвільного органу – Держгеонадра, частина владних і погоджувальних повноважень делегується державній установі – ДКЗ, яка за статусом є суб'єктом господарювання державного сектора економіки, функції з попереднього розгляду матеріалів по усіх дозвільних процедурах делегуються ще одній комісії – їх здійснює комісія з питань надрокористування, яка діє лише на підставі положення, затвердженого Держгеонадра за погодженням з Мінприроди (п. 25 Порядку) і на практиці висновки такої комісії впливають на хід і результати дозвільних процедур і рішень. Відсутнє належне обґрунтування прийняття рішення про надання дозволу без проведення аукціону, при цьому, таке рішення навіть не оприлюднюється в повному обсязі. Згідно п. 8 Порядку, на офіційному веб-сайті Держгеонадра розміщується лише інформація про предмет зазначеного рішення протягом 5 робочих днів з дня його прийняття, що не сприяє прозорості і відкритості дозвільних процедур у сфері надрокористування. Невід'ємною і важливою частиною дозволу є угода про умови користування надрами, що укладається між дозвільним органом і надрокористувачем. Однак за діючим порядком такі угоди укладаються на підставі примірних угод, затверджених і опублікованих Держгеонадра, що створює надмірну дискрецію у його повноваженнях. Адаже за важливістю цього документа тут має застосовуватися Типова угода про умови користування надрами, затверджена КМУ як акт вищого рівня підзаконного регулювання. Однією з важливих умов надрокористування є своєчасне і належне внесення надрокористувачем рентної плати за користування надрами, яка передбачена Податковим кодексом України. Однак згідно діючих процедур тривалий період невнесення такої плати надрокористувачем і виникнення заборгованості з її сплати не є підставою для анулювання (зупинення дії) наданого йому дозволу і тимчасового припинення права надрокористування до погашення заборгованості. У разі заборгованості зі сплати такої рентної плати за користування надрами (не зважаючи на розмір і період такої заборгованості) користувач лише обмежується у розпорядженні видобутими корисними копалинами у разі продовження строку дії дозволу (абз. 11 п. 14 Порядку). Особливістю дозвільних (погоджувальних) процедур у сфері надрокористування є значні обсяги платних додаткових і супутніх послуг, вмонтованих в адміністративну процедуру надання спеціальних дозволів на користування надрами. Окрім платних послуг ДКЗ, суб'єкти господарювання мають також придбати геологічну інформацію про ділянку надр, яка надається їм у користування. Обмежений доступ до геологічної інформації та платність її надання і порядок продажу такої інформації юридичним і фізичним особам визначається Положенням, затвердженим постановою КМУ №423. При цьому, у цьому Положенні відсутні будь-які чіткі тарифи і розміри плати (збору) за надання екологічної інформації, а розмір плати визначається фактично на договірних умовах. Так само відсутні тарифи і розміри оплати робіт за проведення ДКЗ державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин. Не зважаючи на те, що ДКЗ як державна установа здійснює державні функції у цій сфері розмір оплати робіт на такі платні обов'язкові для отримання послуги визначається на договірних умовах відповідно до Положення, затвердженого постановою КМУ №865

¹⁵ Невід'ємною частиною спеціального дозволу на користування надрами є угода про умови користування надрами, що укладається між дозвільним органом і надрокористувачем і містить програму робіт, яка оформляється як додаток, та особливі умови надрокористування (тобто такі дозволи за своїм характером більше тяжіють до ліцензій)

¹⁶ Загальний порядок видачі спеціальних дозволів на користування надрами визначено ст. 16 Кодексу України про надра, в якій відсутні строки дії спеціальних дозволів на користування надрами, підстави анулювання (зупинення, поновлення дії), переоформлення таких дозволів, а також перелік і вимоги до оформлення документів на отримання дозволів без проведення аукціону і за результатами аукціону, що суперечить ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Всупереч вимог дозвільного закону, такі основні вимоги щодо порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами встановлено тільки на підзаконному рівні – Порядком, затвердженим постановою №615, а перелік документів визначено окремими додатками до цього Порядку

	<p>Державну комісію України по запасих корисних копалин»; 9) постанова КМУ від 31.01.1995 №75 «Про затвердження Порядку державного обліку родовищ, запасів і проявів корисних копалин»; 10) постанова КМУ від 15.10.2004 №1374 «Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами»; 11) постанова КМУ від 30.05.2011 №594 «Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами»; 12) постанова КМУ від 30.05.2011 №615 «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами»; 13) постанова КМУ від 22.12.1994 №865 «Про затвердження Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин»; 14) постанова КМУ від 13.06.1995 № 423</p>	<p>адміністративних процедур надання спеціальних дозволів на користування надрами у межах конкретних ділянок та спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - визначенні строків тимчасового користування надрами і на їх підставі строків дії спеціальних дозволів¹⁷; - здійсненні державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин розвіданих родовищ, а також запасів корисних копалин, додатково розвіданих у процесі розробки родовищ¹⁸; - прийнятті рішень про надання дозволів на користування надрами (зокрема, нафтогазоносними надрами) без проведення аукціону¹⁹ та оприлюднення таких рішень з відповідним і повним обґрунтуванням підстав надання дозволу у такому порядку; - визначенні змісту і положень угод про умови користування надрами²⁰;</p>	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6)</p>	<p>Закону України «Про нафту і газ» (інформаційна і технологічна картки надання такої адміністративної послуги) Інформація про тарифи і вартість (розміри збору) робіт з проведення державної експертизи та оцінки корисних копалин Інформація про розмір/тарифи оплати за надання юридичним і фізичним особам геологічної інформації Інформація про суб'єктів господарювання, яким видано спеціальні дозволи на користування надрами, стан додержання ними вимог таких дозволів та угод про умови користування надрами Інформація про стан</p>
--	--	--	--	---

¹⁷ Відповідно до ст. 15 Кодексу України про надра, допустимі строки користування надрами коливається у широких межах – від короткострокового (до 5 років) до довгострокового (до 50 років). При цьому, відсутні будь-які критерії і принципи встановлення таких строків, а продовження строків короткострокового користування залишається на розсуд спеціально уповноважених органів у сфері надрокористування, що породжує значну дискрецію у їх владних повноваженнях, враховуючи і те, що строки дії спеціальних дозволів у цій сфері не встановлено законом, як цього вимагає ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

¹⁸ Згідно нових змін і доповнень до ст. 45 Кодексу України про надра, повноваження з проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин надаються не лише Держгеонадра, як спеціально уповноваженому і відповідальному державному органу у цій сфері, а й іншим уповноваженим підприємствам, установ чи організаціям, хоча це виняткова державна функція у системі надрокористування, яка не може делегуватися суб'єктам господарювання державного сектору економіки. Відсутність чіткого розмежування комерційних та некомерційних (соціально-політичних) функцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки визначається як одна із основних проблем Стратегією підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженою розпорядженням КМУ від 27.05.2015 №662-р. Принаймні результати такої експертизи та оцінки, що безпосередньо впливають на хід дозвільних процедур у сфері надрокористування, мають затверджуватися рішенням спеціально уповноваженого державного органу – Держгеонадра

¹⁹ Ч. 1 ст. 14 Закону України «Про нафту і газ» навіть надає право КМУ, Держгеонадра визначати випадки надання спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами без проведення аукціону (без обов'язковості обґрунтування таких рішень), що створює надмірну дискрецію таких повноважень, підстави вибіркового застосування законодавства при прийнятті рішень про надання дозволів та пов'язані з цим корупційні ризики

²⁰ Такі угоди укладаються не на підставі Типової угоди про умови користування надрами, затвердженої КМУ, як це мало б бути насправді, а регламентуються лише примірними угодами, затвердженими Держгеонадра

	<p>«Про затвердження Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією»;</p> <p>15) наказ Мінприроди від 29.08.2011 №303 «Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами»;</p> <p>16) наказ Мінприроди від 14.06.2013 №262 «Про затвердження Порядку обліку робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр»;</p> <p>17) наказ Мінприроди від 14.06.2013 №263 «Про затвердження Порядку державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр»;</p> <p>18) наказ Мінприроди від 15.02.2016 №56 «Про затвердження Регламенту погодження Мінприроди надання надр у користування»</p>	<p>- визначення меж земельних ділянок, які надаються</p> <p>- продовженні строку дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, його переоформлення, внесення до нього змін²¹;</p> <p>- збільшенні без проведення конкурсу розміру ділянки²², на яку надається спеціальний дозвіл на користування нафтогазоносними надрами</p>		<p>зарахування надрокористувачами рентної плати за користування надрами і наявність заборгованості з її сплати (за сферами надрокористування, суб'єктами господарювання)</p> <p>Інформація про прозорий порядок обґрунтування прийнятих рішень про надання дозволу на користування надрами без проведення аукціону із зазначенням підстав та умов надання таких дозволів і посиланням на відповідні положення і норми законодавства</p> <p>Інформація про чіткий порядок збільшення розміру ділянки нафтогазоносних надр у випадках, передбачених ч. 6 ст. 19 Закону України «Про нафту і газ»</p>
--	--	--	--	--

²¹ Згідно ч. 4 ст. 14 Закону України «Про нафту і газ», продовження строку дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, його переоформлення, внесення до нього змін, зокрема, у разі збільшення запасів корисних копалин, не є наданням спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами та здійснюється безоплатно. Однак Порядок, затверджений постановою КМУ №615, який поширюється на всі види користування надрами (абз. 2 п. 1), передбачає сплату збору за продовження дії дозволу (п. 14), а також встановлює конкретні підстави відмови надрокористувачеві у продовженні строку дії дозволу (п. 15), а також підстави для прийняття рішення про відмову в переоформленні дозволу (п. 19), а отже, у разі наявності підстав для відмови такі дії також мають дозвільний характер. Такі колізії процедурних норм законодавства щодо надання (продовження дії, переоформлення) спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами породжують надмірну дискрецію повноважень дозвільного органу, підстави вибіркового довільного застосування законодавства та створюють корупційні фактори і корупційні ризики

²² Ч. 6 ст. 19 Закону України «Про нафту і газ» передбачає можливість збільшення розміру ділянки (понад максимальний граничний розмір) у разі якщо виявлене родовище або створене підземне сховище виходить за межі ділянки нафтогазоносних надр, а суміжна ділянка не надана в користування, але, при цьому, не визначає процедури підтвердження наявності такої підстави для прийняття рішення про збільшення розміру ділянки. Згідно закону для цього користувачеві достатньо подати лише заявку, форма якої не встановлена. До того ж, згадана норма закону по суті допускає, що користувач нафтогазоносними надрами може створити підземне сховище, яке буде виходити за межі наданої йому в користування ділянки, що по суті є порушенням умов дозволу

Екологічний податок				
Розрахунок, розподіл та використання екологічного податку	<p>1) Податковий кодекс України; 2) Бюджетний кодекс України (ст. 29); 3) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 46); 4) постанова КМУ від 13.03.2002 №302 «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – підприємців, які отримали такі дозволи»; 5) постанова КМУ від 25.03.1999 №465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами»; 6) постанова КМУ від 17.09.1996 №1147 «Про затвердження переліку видів</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Відсутність бюджетних і адміністративних процедур цільового використання коштів екологічного податку²³ та їх спрямування на фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища за рахунок державного і місцевих бюджетів; 3.2) Відсутність адміністративної процедури обліку суб'єктів господарювання та інших осіб, які на підставі одержавних дозволів здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами²⁴; 3.3) Невизначеність адміністративної процедури застосування природоохоронних заходів, до яких належить затверджений перелік</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про обсяги коштів державного і місцевих бюджетів, які спрямовуються на здійснення природоохоронних заходів, та ефективність і результативність їх використання і реалізації таких заходів</p> <p>Інформація про суб'єктів господарювання, яким видано дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, та стан додержання ними умов і вимог, передбачених такими дозволами</p> <p>Інформація про анульовані</p>

²³ З 2015 року згідно п. 16.1 ч. 2 ст. 29 Бюджетного кодексу України, 45 відсотків екологічного податку (крім екологічного податку, що справляється за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені) та/або тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад встановлений особливими умовами ліцензії строк) зараховується до загального фонду державного бюджету та у переважній більшості використовується не на природоохоронні заходи. При цьому, ст. 46 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», не заважаючи на свою назву, не визначає чіткий порядок розподілу екологічного податку та обов'язковість його спрямування на реалізацію природоохоронних заходів, хоча наступна ст. 47 цього закону встановлює порядок утворення державного і місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища. Ст. 24-1 Бюджетного кодексу України не передбачає фінансування за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку заходів зі збереження і поліпшення стану довкілля як невід'ємної складової частини сталого регіонального і місцевого розвитку. Відповідно до ч. 4 ст. 30 Бюджетного кодексу України, на здійснення природоохоронних заходів у цільовому порядку спрямовуються лише 30 відсотків грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, які згідно п. 7 ч. 3 ст. 29 БКУ зараховуються до спеціального фонду державного бюджету. При цьому, ч. 4 ст. 30 БКУ не визначає конкретні види природоохоронних заходів, які фінансуються за рахунок надходжень до спеціального фонду державного бюджету. До спеціального фонду місцевих бюджетів зараховуються решта надходжень від екологічного податку, тобто лише його 55 відсотків. При цьому, ст.ст. 70, 89 і 90 БКУ також не передбачають, що кошти екологічного податку, які надійшли до спеціального фонду місцевих бюджетів, мають спрямовуватися і витратитися на здійснення конкретних пріоритетних природоохоронних заходів, а програми природоохоронних заходів у ст.ст. 90 і 91 БКУ не визначаються як окремий вид видатків з місцевих бюджетів, що створює надмірну дискрецію при формуванні видаткової частини місцевих бюджетів у цій сфері та підстави для нецільового і неефективного використання коштів екологічного податку

²⁴ Порядок, затверджений постановою КМУ №302, не зважаючи на його назву, взагалі не визначає порядку обліку підприємств, установ, організацій та громадян – підприємців, які отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, здійснюють такі викиди і є платниками відповідного екологічного податку. Згідно п. 12 цього Порядку, порядок обліку суб'єктів господарювання, які одержали дозволи і на їх підставі здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, має бути встановлений Мінприроди, однак цей порядок досі відсутній, що ускладнює визначення податкової бази та податковий контроль за сплатою екологічного податку. Хоча ч. 13 ст. 11 Закону України «Про захист атмосферного повітря» визначає, що порядок такого обліку має встановлюватися КМУ

	<p>діяльності, що належать до природоохоронних заходів»; 7) наказ Мінфіну від 17.08.2015 №715 «Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку»; 8) наказ Мінприроди від 31.03.2017 № 150 «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства екології та природних ресурсів України з обласними, Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями з питань охорони навколишнього природного середовища»</p>	<p>відповідних видів діяльності, зокрема, при розробленні і здійсненні таких заходів з використанням коштів екологічного податку²⁵ 3.4) Відсутність адміністративної процедури взаємодії між Мінприроди, ДФС, місцевими державними адміністраціями та обміну інформацією щодо повноти та своєчасності сплати екологічного податку²⁶. 3.5) Відсутність адміністративної процедури звітності суб'єктів господарювання – платників екологічного податку про проведені ними протягом звітного періоду природоохоронні заходи, спрямовані на зменшення шкідливого впливу їх господарської діяльності на навколишнє природне середовище; 3.6) Відсутність адміністративної процедури та системи класифікації відходів за класами їх безпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини²⁷ Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - формуванні і затвердженні видатків</p>	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.2, 2.3, 2.5, 2.6)</p>	<p>(переоформлені) дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами та підстави їх анулювання (переоформлення) Інформація про критерії розподілу відходів за класами безпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини, на підставі яких визначаються ставки екологічного податку за розміщення відповідних відходів</p>
--	---	---	--	---

²⁵ Перелік видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, який затверджено постановою КМУ №1147, містить лише технічний опис таких видів діяльності за різними сферами екологічної політики без жодної норми, яка б стосувалася адміністративної процедури його застосування, зокрема, при здійсненні природоохоронних заходів платниками екологічного податку, розробленні і виконанні державних і місцевих програм природоохоронних заходів, які згідно законодавства мають фінансуватися в т.ч. за рахунок коштів екологічного податку, що породжує надмірну дискрецію у діяльності органів влади і посадових осіб при розробленні і здійсненні таких природоохоронних заходів і програм, розділі і використанні бюджетних коштів на їх фінансування, створює підстави для нецільового і неефективного використання коштів екологічного податку та інших ресурсів

²⁶ Порядок взаємодії, затверджений наказом Мінприроди №150, має загально описовий характер, визначає лише основні напрями взаємодії та інформаційного обміну і передбачає обміну інформацією щодо сплати до місцевих бюджетів екологічного податку, стану і рівня ефективності його використання для здійснення природоохоронних заходів згідно вимог закону, а також щодо надання методичної допомоги з підготовки і реалізації програм природоохоронних заходів місцевого значення тощо

²⁷ Згідно п. 246.2 ст. 246 Податкового кодексу України, ставки екологічного податку за розміщення відходів встановлюються залежно від класу безпеки та рівня небезпечності відходів. Однак на сьогодні відсутній єдиний класифікатор відходів за класами їх безпеки та рівнями (ступенями) небезпечності для довкілля, що створює надмірно широкі повноваження при здійсненні оцінки ступеня небезпечності відходів при здійсненні різних адміністративних процедур, в т.ч. у сфері нарахування, сплати і адміністрування екологічного податку за розміщення відходів

		<p>державного і місцевих бюджетів щодо спрямування екологічного податку на здійснення природоохоронних заходів державного і місцевого значення;</p> <p>- застосуванні встановленого переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів;</p> <p>- здійсненні обміну інформацією та податкового контролю щодо повноти і своєчасності сплати екологічного податку;</p> <p>- визначенні ставок екологічного податку за розміщення відходів залежно від класу небезпеки та рівня небезпечності відходів та здійсненні контролю повноти сплати такого податку</p>		
Водокористування та користування землями водного фонду				
<p>Здійснення державного моніторингу вод та використання узагальнених даних для прийняття ефективних рішень</p>	<p>1) Водний кодекс України;</p> <p>2) Закон України «Про аквакультуру»</p> <p>3) постанова КМУ від 20.07.1996 №815 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод»;</p> <p>4) постанова КМУ від 25.03.1999 №465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами»;</p> <p>5) наказ Мінприроди від 28.05.2013 №236 «Про затвердження Методики визначення розміру плати за надані в оренду водні об'єкти»;</p> <p>6) наказ Мінприроди від 20.07.2009 №389 «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення</p>	<p>Фактор групи 1:</p> <p>1.1) Невизначеність адміністративних процедур функціонування єдиної державної системи моніторингу довкілля та включення до її складу державного моніторингу вод²⁸ та інших пов'язаних систем моніторингу довкілля</p> <p>Фактор групи 2:</p> <p>2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при застосуванні результатів державного моніторингу вод і врахуванні при підготовці і прийнятті рішень науково обґрунтованих рекомендацій, підготовлених за результатами здійснення такого моніторингу</p>	<p>Фактор групи 1 (індикатори 1.1, 1.3, 1.5)</p> <p>Фактор групи 2 (індикатори 2.2, 2.3, 2.5)</p>	<p>Інформація про процедури функціонування державного моніторингу вод у складі єдиної системи державного моніторингу довкілля</p> <p>Інформація про порядок застосування результатів здійснення державного моніторингу вод при підготовці і прийнятті ефективних рішень у сфері державної екологічної політики</p>

²⁸ Порядок, затверджений постановою КМУ №815, не містить норм щодо інтеграції державного моніторингу вод і державного моніторингу довкілля та процедур застосування узагальнених даних моніторингу для прийняття ефективних рішень. При цьому, п. 5 Порядку передбачає, що одним із результатів здійснення державного моніторингу вод є у тому числі: науково обґрунтовані рекомендації, необхідні для прийняття рішень, не визначає спосіб і процедури застосування таких рекомендацій і результатів моніторингу у сфері державної екологічної політики

	законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів»; 7) наказ Мінприроди від 15.12.94 №116 «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»; 8) наказ Мінприроди від 18.03.2013 №99 «Про затвердження Порядку розроблення паспорта водного об'єкта»			
Набуття права на спеціальне водокористування²⁹	1) Водний кодекс України (ст. 49); 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 70 Переліку); 3) постанова КМУ від 13.03.2002 №321 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону ³⁰ чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне водокористування; 3.2) Відсутність у діючому порядку окремих важливих елементів ³¹	Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)	Інформація про вичерпні підстави для відмови у видачі (анулювання) дозволів і припинення права спеціального водокористування Інформація про чіткі критерії

²⁹ Поряд із недоліками діючої адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне водокористування ст.ст. 48, 59 – 61 КУпАП передбачає неадекватні адміністративні стягнення у вигляді штрафів відповідно до існуючих екологічних збитків від правопорушень у цій сфері. Так, за порушення правил охорони водних ресурсів та правил водокористування для посадових осіб передбачено штраф лише у розмірі від 5 до 8 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При цьому, відсутнє чітке визначення складів правопорушень у цій сфері і взагалі не передбачено відповідальності у випадку недодержання умов і вимог щодо спеціального водокористування, встановлених відповідним дозволом

³⁰ Загальний порядок набуття права спеціального водокористування визначено ст. 49 Водного кодексу України. При цьому, ч. 3 ст. 49 цього Кодексу відносить до повноважень КМУ встановлення порядку видачі (відмови у видачі, переоформлення, анулювання) цього дозволу, що суперечить вимогам ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та вимогам п. 1 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про адміністративні послуги» та породжує надмірно широкі дискреційні повноваження при встановленні цієї адміністративної процедури, яка не врегульована законом. Так, відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», виключно законом має встановлюватися, зокрема: вичерпний перелік підстав для відмови у видачі, переоформлення, анулювання документа дозвільного характеру; строк дії документа дозвільного характеру або необмеженість строку дії такого документа; перелік та вимоги до документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру

³¹ Порядок, затверджений постановою №321, не містить вичерпних підстав для відмови у видачі дозволу, передбачає процедури отримання висновків у МОЗ і Держгеонадра без визначення того, наскільки результат висновку (позитивний або негативний) впливає на прийняття рішень щодо видачі (відмови у видачі) дозволу, що не відповідає вимогам абз. 4 ч. 5 ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», за яким негативний висновок за результатами проведених експертиз та обстежень або інших наукових і технічних оцінок, необхідних для видачі документа дозвільного характеру є однією із підстав для відмови у видачі документа дозвільного характеру. Діючий порядок містить також недостатньо чіткі критерії визначення строків дії дозволу в залежності від виду спеціального водокористування (у разі короткострокового (дозвіл видається на 3 роки), а у разі довгострокового (строком від 3-х до 25-ти років), без встановлення будь-яких критеріїв визначення строку дії дозволу у випадку довгострокового водокористування, що породжує надмірно широкі дискреційні повноваження дозвільних органів і можливості прийняття рішень щодо встановлення строків дії дозволу на власний розсуд. У діючому порядку також взагалі відсутні підстави анулювання дозволу і припинення в такий спосіб права спеціального водокористування, лише передбачаються повноваження органу, що видав дозвіл, припинити право спеціального водокористування, без визначення будь-якої процедури здійснення таких повноважень і функцій

	та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1992 р. №459»	адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне водокористування Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - врахуванні результатів погоджень і прийнятті рішень щодо видачі (відмови у видачі) дозволу на спеціальне водокористування; - встановлення строків дії дозволу у випадку довгострокового водокористування (строк може встановлюватися у межах від 3-х аж до 25-ти років); - анулювання дозволу і припинення права спеціального водокористування; - накладенні адміністративного стягнення у вигляді штрафу у випадку порушення умов спеціального водокористування і вимог, встановлених відповідним дозволом	Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	встановлення строків дії дозволу у випадку довгострокового водокористування Інформація про осіб, яким надано дозволи на спеціальне водокористування, умови їх видачі та наданого їм права спеціального водокористування Інформація про стан виконання умов спеціального водокористування особами, яким видано відповідні дозволи
Набуття права проведення робіт на землях водного фонду	1) Водний кодекс України (ст. 86); 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 16 Переліку); 3) постанова КМУ від 12.07.2005 №557 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду»	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону ³² чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду; 3.2.) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів адміністративної процедури ³³ видачі	Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)	Інформація про чіткий порядок погоджень документів для видачі дозволу на проведення робіт на землях водного фонду Інформація про критерії встановлення строків дії дозволів та умови видачі

³² Дозвільний порядок набуття права проведення робіт на землях водного фонду встановлено ст. 86 Водного кодексу України. Пунктом 16 затвердженого законом Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності цей дозвіл є документом дозвільного характеру. Однак адміністративна процедура його видачі не визначена (не врегульована) законом, що суперечить вимогам законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги».

³³ Діючий порядок видачі дозволів, затверджений постановою КМУ №557, містить окремі дублювання дозвільно-погоджувальних функцій Мінприроди, не встановлює чітких строків дії дозволів в залежності від реально необхідних термінів виконання відповідних робіт, умов видачі дозволу на проведення декількох видів робіт, не визначає чіткої процедури здійснення погоджень видачі дозволу відповідними уповноваженими органами без залучення заявників, як це передбачено дозвільним законом, не містить чітких і спеціальних підстав для анулювання дозволу, характерних для його екологічної і природоохоронної специфіки та пов'язаних із порушенням умов і вимог, передбачених відповідним дозволом. Що стосується дублювання погоджувальних функцій, то за діючим порядком суб'єкт господарювання змушений звертатися до Мінприроди і Держводагентства фактично двічі – (1) для погодження проекту на проведення робіт на землях водного фонду, що містить розділ про оцінку впливу на навколишнє природне середовище (крім проведення робіт, пов'язаних з експлуатаційним днопоглибленням на внутрішніх підхідних, судноплавних каналах та портових

	4) наказ Мінприроди від 09.08.2017 №304 «Про затвердження форми дозволу на проведення робіт на землях водного фонду»	<p>дозволів на проведення робіт на землях водного фонду.</p> <p>Фактор групи 2:</p> <p>2.1) Надмірне нагромадження і дублювання погоджувальних функцій та перевищення меж дискреційних повноважень при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійсненні погоджень проектів на проведення робіт на землях водного фонду; - видачі дозволів на проведення декількох видів робіт; - встановленні строків дії дозволів; - анулювання дозволу на проведення робіт на землях водного фонду у разі виявлення порушень умов і вимог, передбачених таким дозволом. 	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>дозволів на проведення декількох видів робі</p> <p>Інформація про осіб, яким видано дозволи на виконання робіт на землях водного фонду, умови видачі таких дозволів</p> <p>Інформація про анульовані дозволи на виконання робіт на землях водного фонду та підстави їх анулювання</p>
--	--	--	---	--

Охорона навколишнього природного середовища

<p>Здійснення природоохоронних заходів та реалізація екологічних програм</p>	<p>1) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;</p> <p>2) постанова КМУ від 17.09.1996 №1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів»;</p> <p>3) наказ Мінприроди від 15.10.2012 №491 «Про затвердження Методики оцінки ефективності реалізації регіональних природоохоронних та державних (загальнодержавних) цільових екологічних програм»</p>	<p>Фактор групи 3:</p> <p>3.1) Невизначеність адміністративної процедури застосування природоохоронних заходів, до яких належить затверджений перелік відповідних видів діяльності, зокрема, при розробленні і здійсненні таких заходів</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про порядок застосування природоохоронних заходів, до яких належить затверджений перелік відповідних видів діяльності, зокрема, при розробленні і здійсненні таких заходів, в т.ч. при розробленні і реалізації регіональних природоохоронних та державних (загальнодержавних) цільових екологічних програм</p>
---	--	--	--	---

акваторіях, з метою підтримання заданих навігаційних габаритів); (2) для одержання самого дозволу шляхом подачі пакету документів, у складі яких має міститися раніше погоджений проект на проведення робіт. При цьому, таке погодження є базовою дозвільною функцією у цій дозвільній (погоджувальній) процедурі, яка дублюється двічі і призводить до зайвих витрат та суттєво ускладнює процедуру видачі дозволів, створює надмірну дискрецію у діяльності дозвільних органів. Тобто діючий порядок видачі дозволів є недостатньо прозорим, не узгоджується із положеннями дозвільного законодавства і законодавства про адміністративні послуги, та залишається надмірно ускладненим, адже окремі типи таких дозволів потребують до 4-х різних погоджень, які фактично мають дозвільний характер і, при цьому, не передбачається, що такі погодження вважаються позитивними за принципом мовчазної згоди, як це визначається по деяких інших дозвільних процедурах у сфері екології

<p>Здійснення оцінки впливу на довкілля</p>	<p>1) Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (ст. 9); 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 4 Переліку); 3) постанова КМУ від 13.12.2017 №1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля»</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні спеціального закону³⁴ чіткої і комплексної процедури видачі (відмови у видачі, анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля з відповідними екологічними умовами щодо планованої діяльності; 3.2) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів адміністративної процедури видачі (відмови у видачі, анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля</p> <p>Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішень про: - видачу (відмову у видачі, анульовані) висновку з оцінки впливу на довкілля; - здійснення заходів реагування у випадку виявлення порушень екологічних умов, передбачених висновком з оцінки впливу на довкілля</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p> <p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>Інформація про чіткий, прозорий і комплексний правовий порядок видачі (відмови у видачі, анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля</p> <p>Інформація про чіткі підстави для відмови у видачі (анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля відповідно до екологічної специфіки цього дозволу та особливостей процедури його видачі</p> <p>Екологічні умови, передбачені наданими висновками з оцінки впливу на довкілля, на стан їх додержання суб'єктами господарювання, яким у такий спосіб надано право провадження планованої діяльності</p> <p>Інформація про додаткові документи дозвільного характеру, які суб'єкт</p>
--	---	--	---	---

³⁴ Висновок з оцінки впливу на довкілля передбачено п. 4 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, отже, на процедури його видачі поширюються вимоги дозвільного законодавства. Однак у Законі України «Про оцінку впливу на довкілля» не визначено чіткий і комплексний порядок видачі (відмови у видачі, анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля як документа дозвільного характеру, зокрема, чітких підстав для відмови, анулювання цього дозвільного документа, а детальні положення щодо переліку і вимог до документації визначено лише Порядком, затвердженим постановою КМУ №1026, що суперечить вимогам Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». При цьому, Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» не містить жодних посилань до дозвільний закон, який є спеціальним законом у цій сфері. П. 12 Порядку, затвердженого постановою КМУ №1026, передбачає, що відмова у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля або його анулювання здійснюється згідно з вимогами Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Однак такі вимоги дозвільного закону мають загальний рамковий характер і не в повній мірі враховують екологічної специфіки та особливостей процедур видачі цього документа дозвільного характеру, зокрема, не передбачають врахування результатів громадського обговорення як погоджувальної процедури, не визначають як підставу для анулювання висновку про оцінку впливу на довкілля, виявлення порушень екологічних вимог, передбачених таким дозволом. При цьому, відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання суб'єктами господарювання, а екологічні умови провадження планованої діяльності, зазначені у такому документі дозвільного характеру, є обов'язковими. Однак діючі процедури видачі висновку з оцінки впливу на довкілля не забезпечують належне виконання цієї базової норми закону

				господарювання може отримати ³⁵ використовуючи висновок про оцінку впливу на довкілля та інші результати оцінки впливу на довкілля
Здійснення державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів³⁶	1) Закон України «Про пестициди і агрохімікати» (ст. 7); 2) постанова КМУ від 4.03.1996 р. №295 «Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні»; 3) постанова КМУ від 18.04.2018 р. №312 «Про затвердження Порядку проведення	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону ³⁷ та відсутність у діючому порядку ³⁸ окремих основних елементів адміністративної процедури надання адміністративної послуги з реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при:	Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3) Фактор групи 2 (індикатори 2.1,	Інформація про єдині уніфіковані строки дії державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів Інформація про чіткі тарифи щодо встановлення плати за експертизу та реєстрацію пестицидів і агрохімікатів

³⁵ Таке право суб'єкта господарювання передбачене ч. 9 ст. 9 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

³⁶ Поряд з відсутністю чіткого процедурного порядку прийняття рішення про скасування або зупинення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів, ст. 83 КУпАП визначає неадекватні адміністративні стягнення у вигляді штрафів, що не відповідають існуючим екологічним збиткам від правопорушень у цій сфері. Так, за порушення правил застосування пестицидів і агрохімікатів передбачено для громадян штраф у розмірі від 3 до 7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ), а для посадових осіб – лише у розмірі від 7 до 10 НМДГ. При цьому, не визначаються конкретні склади правопорушень у цій сфері відповідно до обсягів пов'язаної з ними шкоди та не передбачено штрафи у випадках повторних правопорушень

³⁷ Загальні вимоги до здійснення процедури державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів встановлюються ст. 7 Закону України «Про пестициди і агрохімікати», однак у положеннях цієї статті відсутні норми, які визначали б (1) перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги з державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів, (2) перелік підстав для відмови у наданні такої адміністративної послуги, що суперечить ч. 1 ст. 5 Закону України «Про адміністративні послуги»

³⁸ Діюча на підзаконному рівні процедура встановлення розміру плати за реєстрацію (перереєстрацію) пестицидів і агрохімікатів не відповідає вимогам спеціального закону. Так, платність цієї адміністративної послуги передбачена ст. 7 Закону України «Про пестициди і агрохімікати», яка також визначає, що державна реєстрація (перереєстрація) пестицидів і агрохімікатів здійснюється Мінприроди в порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України. Однак діючий порядок реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів, затверджений постановою КМУ №295, не визначає розміру такої плати і делегує повноваження із її визначення та затвердження безпосередньо суб'єктові надання такої адміністративної послуги – Мінприроди (за погодженням з Мінфіном), що породжує певний конфлікт функцій, створює підстави для надмірної дискреції у ціноутворенні на цю платну адміністративну послугу і загрози завищення розміру плати. Закон і діючий порядок не визначають також єдиних і чітких строків дії державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів. Так, ст. 7 Закону України «Про пестициди і агрохімікати» передбачає, що пестициди і агрохімікати реєструються терміном до десяти років, після чого проводиться їх перереєстрація на платній основі. Тоді як наказ Мінприроди №595 встановлює різні терміни реєстрації і перереєстрації пестицидів і агрохімікатів (від 1 до 10 років) в залежності від розміру плати за експертизу і реєстрацію (встановлені розміри плати коливаються у надзвичайно широких межах – від 880 грн. до 52800 грн.). Шляхом здійснення державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів держава в особі Мінприроди і МОЗ надає право використовувати такі препарати, в т.ч. дозволяє наявність у харчових продуктах відповідної кількості залишків пестицидів і агрохімікатів. Однак на практиці строки дії/припинення/поновлення цього важливого права і державного дозволу базуються не на правових принципах, а мають суто комерційне походження і залежать лише від розміру плати за надання такої адміністративної послуги. Діючий порядок, затверджений постановою №295, визначає конкретні підстави, але не встановлює чіткого і прозорого процедурного порядку прийняття рішення про скасування або зупинення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів у разі виявлення хоча б однієї з таких підстав. Відсутній також порядок оскарження рішень про відмову у реєстрації (перереєстрації), скасування або зупинення реєстрації таких препаратів.

	<p>еколого-експертної оцінки матеріалів, поданих для реєстрації пестицидів і агрохімікатів»;</p> <p>4) наказ Мінприроди від 20.11.2008 №595 «Про затвердження Розміру плати за проведення експертизи, державної реєстрації та перереєстрації пестицидів і агрохімікатів»;</p> <p>5) наказ від 25.12.2013 №548 «Про затвердження інформаційної та технологічної карток адміністративних послуг з проведення Міністерством екології та природних ресурсів державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів»;</p> <p>б) наказ від 25.03.2008 №149 «Про затвердження зразків заявок, що подаються суб'єктами господарювання на випробування та державну реєстрацію пестицидів та агрохімікатів»</p>	<p>- визначенні розміру плати за здійснення державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів;</p> <p>- встановленні строків дії процедур державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів та пов'язаного з ними права використання таких препаратів;</p> <p>- прийнятті рішень про скасування або зупинення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів</p>	2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	<p>Інформація про зареєстровані пестициди і агрохімікати та осіб, яким надано право їх використання</p> <p>Інформація про дозволена кількість залишків пестицидів і агрохімікатів у харчових продуктах, що реалізуються на ринку України</p>
<p>Набуття права ввезення на митну територію України незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для державних випробувань та наукових досліджень, а</p>	<p>1) Закон України «Про пестициди і агрохімікати» (ст. 4);</p> <p>2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 25 Переліку);</p> <p>3) постанова КМУ від 4.03.1996 р. №288 «Про затвердження Порядку надання дозволу на ввезення незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для проведення державних випробувань та наукових</p>	<p>Фактори групи 3:</p> <p>3.1) Невизначеність на рівні закону адміністративної процедури³⁹ видачі дозволу на ввезення на митну територію України незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насінневого (посадкового) матеріалу;</p> <p>3.2.) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів⁴⁰</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про підтвердження безпечності пестицидів і агрохімікатів, які ввозяться на митну територію України</p> <p>Інформація про строки видачі і строк дії дозволу на ввезення на митну територію України незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для</p>

³⁹ Дозвіл є законодавчо закріпленим документом дозвільного характеру у сфері господарської діяльності і на процедуру його видачі поширюються вимоги законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги». Однак усупереч вимогам згаданих законів порядок видачі цього дозволу регулюється і регламентується тільки підзаконними актами – урядовою постановою і відомчим наказом Мінприроди.

⁴⁰ Відповідно до ч. 2 ст. 4 Закону України «Про пестициди і агрохімікати», обов'язковою умовою завезення та застосування незареєстрованих в Україні пестицидів для державних пробувань і наукових досліджень є документальне підтвердження їх державної реєстрації в країні, де вони виробляються. Однак діючий порядок видачі дозволу, затверджений постановою №288, у переліку документів, що подаються для видачі дозволу, не передбачає відповідного документа для підтвердження державної реєстрації пестицидів у країні-виробникові. Діючий перелік не передбачає достатньо повних підстав для відмови у видачі, анулювання дозволу, посилаючись лише на загальні положення в цій частині, що передбачені ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Зокрема, не передбачається як підстава для анулювання

<p>також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу</p>	<p>досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу»; 4) наказ Мінприроди від 08.11.2006 №491 «Про затвердження зразка Дозволу на ввезення та застосування незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів для державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу»</p>	<p>адміністративної процедури видачі дозволу на ввезення на митну територію України незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішень про: - відмову у видачі та про анулювання дозволу; - визначення строків видачі дозволу та строку його дії; - стягнення плати за видачу дозволу</p>	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу</p>
<p>Встановлення лімітів використання природних ресурсів⁴¹ (загальнодержавного та місцевого значення)⁴²</p>	<p>1) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»; 2) Закон України «Про тваринний світ»; 3) Закон України «Про рослинний світ»; 4) постанова КМУ від 10.08.1992 №459 «Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні спеціального рівні закону та у діючому порядку комплексної і чіткої адміністративної процедури встановлення лімітів використання природних ресурсів⁴³; 3.2.) Відсутність у діючому порядку</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про правові вимоги, критерії і принципи формування кількісних обсягів і встановлення лімітів використання природних ресурсів</p>

дозволу виявлення порушень умов і вимог, передбачених відповідним дозволом. У діючому порядку також відсутні норми щодо платності/безоплатності і строків видачі та строків дії дозволу, які є базовими елементами будь-якої адміністративної процедури видачі дозвілних документів

⁴¹ Ліміти використання природних ресурсів є важливим інструментом державної екологічної політики та одним із базових засобів регулювання і недопущення надмірного або суспільно шкідливого використання природних ресурсів і забезпечення їх відтворення, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище. Управлінська функція цього інструмента політики полягає в тому, що на підставі і в межах обсягів встановлених лімітів використання природних ресурсів видаються дозволи на спеціальне використання таких ресурсів, в т.ч. лісових ресурсів, об'єктів рослинного і тваринного світу. Згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», додержання лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності є одним із основних принципів охорони навколишнього природного середовища та одним із економічних заходів забезпечення охорони довкілля, а перевищення лімітів кваліфікується як порушення екологічного законодавства, за яке передбачається відповідальність

⁴² Поряд із недоліками адміністративної процедури встановлення лімітів використання природних ресурсів, на підставі і в межах яких видаються відповідні дозволи, за перевищення затверджених лімітів використання природних ресурсів ст. 91.2 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено не достатні і неадекватні адміністративні стягнення порівняно зі збитками для довкілля від таких порушень – штраф для громадян – від 3 до 18 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ), а для посадових осіб – від 9 до 30 НМДГ. При цьому, відсутні конкретно визначені склади таких правопорушень за їх категоріями (видами природних ресурсів та їх значенням – загальнодержавні, місцеві), що породжує дискрецію при встановленні розміру штрафу відповідно до фактично вчиненого адміністративного правопорушення

⁴³ Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» не містить правове визначення терміну «ліміти використання природних ресурсів», яким присвячена окрема ст. 43 цього закону. Однак у ній відсутній порядок формування і встановлення лімітів використання природних ресурсів, як механізму реалізації основних принципів охорони навколишнього природного середовища (ст. 3 цього закону), а визначаються лише загальні повноваження щодо визначення порядку і встановлення обсягів

	ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення»	основних елементів адміністративної процедури ⁴⁴ встановлення лімітів використання природних ресурсів. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішень про: - визначення обсягів природних ресурсів, допустимих для спеціального використання «на підставі виданих дозволів»; - встановлення кількісних обсягів лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного і місцевого значення; - про видачу дозволів на спеціальне використання природних ресурсів в межах довільно встановлених лімітів; - про відмову у видачі дозволу з підстав відсутності або вичерпання встановленого ліміту використання	Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	Інформація про права і можливості участі наукових установ і екологічних організацій у процедурах формування і встановлення лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного і місцевого значення Інформація про створи і порядок подання заяв і документів на отримання дозволів після встановлення відповідних лімітів використання природних ресурсів Інформація про конкурсний порядок розподілу лімітованої
--	---	---	---	---

лімітів використання природних ресурсів місцевого значення (обласні, міські (міст загальнодержавного значення) ради) і загальнодержавного значення (КМУ). Відсутній такий процедурний порядок і в Положенні про порядок установа лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного значення, затверджене постановою КМУ №459

⁴⁴ Положення про порядок установа лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного значення, затверджене постановою КМУ №459, визначає лише окремі види природних ресурсів загальнодержавного та повноваження КМУ і Мінприроди щодо встановлення лімітів їх використання. Однак у ст. 43 Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» та у діючому урядовому порядку відсутні будь-які вимоги, критерії і принципи формування кількісних обсягів лімітів використання природних ресурсів (як загальнодержавного, так і місцевого значення), що забезпечували б їх раціональне використання і не допускали негативного впливу на довкілля внаслідок господарської та іншої діяльності. Це задекларовано як основну мету державної екологічної політики та законодавства про охорону навколишнього природного середовища, але управлінський інструментарій і адміністративні процедури її досягнення у сфері формування і встановлення лімітів використання природних ресурсів практично відсутні, що призводить до надмірно широкої дискреції повноважень і дій органів влади у цій сфері, створює підстави для маніпулювання процедурами і обсягами лімітів при розподілі права використання природних ресурсів шляхом видачі спеціальних дозволів на підставі і в межах встановлених лімітів. На практиці через недоліки діючих процедур існують загрози встановлення лімітів використання природних ресурсів на користь певних осіб або для забезпечення видачі відповідної кількості дозволів. Оскільки ліміт є по суті квотою на використання обмеженого природного ресурсу, екологічне законодавства взагалі не передбачає механізму розподілу лімітів і набуття права використання природних ресурсів на конкурсних засадах. Згідно діючих процедур, реальні можливості набуття права використання природних ресурсів у межах встановлених лімітів мають лише особи, які першими подали заяви і документи на отримання відповідних дозволів, адже процедура оголошення строків подання документів на отримання таких дозволів відсутня. Пункти «е» і «з» ст. 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» деталізують правове призначення лімітів і наголошують на тому, що ліміти використання природних ресурсів мають бути науково обґрунтованими. Ст.ст. 9 і 37 Закону України «Про тваринний світ» чітко передбачає наукову обґрунтованість лімітів використання об'єктів тваринного світу. Але, не зважаючи на це, ні ст. 43 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ні діюче Положення, затверджене постановою КМУ №459, не передбачають жодних процедур і прав участі наукових установ і екологічних організацій у формуванні обсягів таких лімітів або хоча їх залучення до процедур формування і встановлення лімітів використання природних ресурсів на загальнодержавному і місцевому рівні. Не передбачено також методичне забезпечення встановлення лімітів використання ресурсів місцевого значення з боку Мінприроди як уповноваженого ЦОВВ.

		відповідних природних ресурсів; - накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за перевищення затвердженого ліміту використання природних ресурсів відповідно до ст. 71.2 КУпАП		квоти використання природних ресурсів загальнодержавного значення Інформація про кількісні обсяги встановлених лімітів та поточна оперативна інформація про їх використання (залишок лімітованих ресурсів) у процесі видачі спеціальних дозволів
Встановлення лімітів скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище	1) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 44); 2) Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону і на підзаконному рівні критеріїв і принципів та чітких і комплексних адміністративних процедур ⁴⁵ встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище ⁴⁶ Фактори групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при затвердженні місцевими органами виконавчої влади порядку встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище у разі якщо це призводить до забруднення природних ресурсів місцевого значення, територію області ⁴⁷	Фактор групи 3 (індикатори 3.2, 3.3) Фактор групи 2 (індикатори 2.2, 2.3, 2.5);	Інформація про чіткі критерії і принципи та адміністративні процедури встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище
Набуття права на	1) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону чіткої	Фактор групи 3	Інформація про видані дозволи на спеціальне використання

⁴⁵ Низку постанов КМУ, що визначає окремі процедури у цій сфері, скасовано, але, при цьому, продовжують діяти окремі накази Мінприроди, прийняті на виконання таких постанов, які вже не діють. Отже, існують проблеми колізій, прогалин і неузгодженостей законодавства у цій сфері

⁴⁶ Ст. 44 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачає встановлення лімітів скидів забруднюючих речовин в навколишнє природне середовище. Але, при цьому, відсутні будь-які чіткі критерії і принципи встановлення нормативів гранично допустимих викидів і лімітів скидів, а також умови й підстави та порядок їх встановлення або хоча основні вимоги до такого порядку. Відсутні такі норми і в Законі України «Про охорону атмосферного повітря»

⁴⁷ Ст. 44 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» наділяє такими повноваженнями місцеві органи виконавчої влади, але не визначає жодних вимог до порядку встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище

<p>спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду</p>	<p>(ст.ст. 3, 38); 2) Закон України «Про природно-заповідний фонд України» (ст. 9-1); 3) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 36 Переліку); 4) постанова КМУ від 10.08.1992 №459 «Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення»</p>	<p>і комплексної адміністративної процедури⁴⁸ видачі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду; 32.) Відсутність у діючому порядку видачі дозволу окремих основних елементів⁴⁹ адміністративної процедури видачі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - встановленні лімітів використання природних ресурсів; - визначенні обсягів спеціального використання природних ресурсів та підстав для видачі відповідних дозволів у межах встановлених лімітів</p>	<p>(індикатори 3.1, 3.2, 3.3) Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>природних ресурсів Інформація про чіткі, обґрунтовані і прозорі підстави відмови у видачі, анулювання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду Інформація про основні процедурні вимоги/критерії/принципи щодо встановлення лімітів використання природних ресурсів</p>
	<p>1) Закон України «Про державну систему</p>	<p>Фактори групи 3:</p>	<p>Фактор групи 3</p>	<p>Інформація про чіткий і</p>

⁴⁸ Обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів є одним із основних принципів охорони довкілля згідно п. «а» ч. 1 ст. 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а ст. 38 цього закону встановлює дозвільний порядок використання природних ресурсів за плату або на пільгових умовах. Дозвіл на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду передбачено п. 36 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Загальний порядок видачі такого дозволу визначено ст. 9-1 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», однак у цих положення відсутні чіткі і прозорі та вичерпні підстави для відмови у видачі та анулювання дозволу. Так, однією з підстав для відмови у видачі дозволу є відсутність затвердженого у встановленому порядку відповідного ліміту використання природних ресурсів, однак на рівні законодавства не визначено основні процедурні вимоги до встановлення і затвердження таких лімітів. Діюче положення, затверджене постановою №459, визначає лише загально організаційні питання здійснення цієї процедури щодо лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного значення. Підставами анулювання дозволу є різке погіршення стану навколишнього природного середовища внаслідок природокористування, а також втрата чи пошкодження дозволу, що не дає можливості визначити його зміст. Однак відсутні критерії оцінки різкого погіршення довкілля як умови анулювання дозволу, не зовсім обґрунтованою є інша підстава анулювання дозволу, адже всі відомості про видачу документів дозвільного характеру, які видані юридичним особам та фізичним особам – підприємцям, вносяться до Єдиного державного реєстру, як це передбачено п. 46 ч. 2 та п. 21 ч. 4 ст. 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

⁴⁹ Порядок, затверджений постановою КМУ №459, не містить конкретних підстав відмови у видачі, анулювання дозволів, які враховували б їх екологічну специфіку, а лише посилається на положення ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», в якій встановлено загальні підстави і вимоги до всієї дозвільної системи і всіх типів дозволів і не передбачає, зокрема, анулювання дозволів у разі виявлення порушень вимог, встановлених цими дозволами, і недодержання положень законодавства. Не встановлено також строків дії дозволів на спеціальне використання природних ресурсів. Згідно п. 7 Порядку, затвердженого постановою КМУ №459, строк дії таких дозволів устанавлюється органом, яких їх видає, відповідно до затверджених у передбаченому законодавством порядку правил та інструкцій, що суперечить вимогам абз. 8 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», породжує надмірно широкі і перевищені дискреційні повноваження дозвільного органу та пов'язані з ними корупційні ризики і загрози

<p>Набуття права здійснення господарської діяльності при поводженні з генетично модифікованими організмами⁵⁰</p>	<p>біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» (ст. 19⁵¹)</p> <p>2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 28, 74, 146 Переліку);</p> <p>3) постанова КМУ від 28.04.2009 №423 «Про затвердження Порядку видачі дозволу на транзитне переміщення не зареєстрованих в Україні генетично модифікованих організмів»;</p> <p>4) постанова КМУ від 02.04.2009 №308 «Про затвердження Порядку видачі дозволу на проведення державної апробації (випробування) генетично модифікованих організмів у відкритій системі»</p>	<p>3.1) Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на поводження з ГМО;</p> <p>32.) Відсутність у діючих порядках окремих основних елементів адміністративної процедури видачі дозволів на поводження з ГМО⁵².</p> <p>Фактор групи 2:</p> <p>2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прийнятті рішень про видачу (відмову у видачі, анулювання) дозволів на поводження з ГМО); - проведенні експертиз та визначенні плати за надання таких супутніх послуг; - накладенні адміністративних стягнень у разі порушення умов і вимог, встановлених дозволами на поводження з ГМО 	<p>(індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p> <p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>вичерпний перелік документів, які необхідно подати для одержання дозволів на поводження з ГМО</p> <p>Інформація про осіб, яким видано дозволи на поводження з ГМО і умови їх видачі</p> <p>Інформація про тарифи на проведення платних експертиз, які проводяться у рамках дозвільної (погоджувальної) процедури з видачі дозволів на поводження з ГМО</p> <p>Інформація про кількість виявлених адміністративних правопорушень і накладених стягнень у сфері поводження з ГМО</p>
--	--	--	---	---

⁵⁰ Поряд з існуючими недоліками адміністративної процедури видачі дозволів на поводження з ГМО, ст. 90.1 КУпАП не визначає адекватних адміністративних стягнень у вигляді штрафів відповідно до існуючих екологічних збитків від правопорушень у цій сфері. Так, за невиконання правил і норм у процесі створення, виробництва і використання мікроорганізмів, біологічно активних речовин та інших продуктів біотехнологій для посадових осіб передбачено штрафи для громадян від 5 до 8 НМДГ, а для посадових осіб – лише від 7 до 10 НМДГ. Адміністративна відповідальність за порушення умов і вимог, встановлених дозволами на поводження з ГМО, взагалі відсутня

⁵¹ Дозвільна система у сфері здійснення господарської діяльності при поводженні з ГМО включає три види дозволів: (1) на ввезення продукції, отриманої з використанням ГМО, призначеної для науково-дослідних цілей; (2) на транзитне переміщення не зареєстрованих в Україні ГМО; (3) на вивільнення ГМО у відкритій системі. Такі дозволи передбачені пунктами 28, 74, 146 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Однак ці положення спеціального закону містять загальні вимоги до видачі дозволів, а не цілісний і комплексний процедурний порядок, що суперечить положенням законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги». Норми, які визначено як підстави для відмови у видачі дозволів за своїм змістом більше підставами для анулювання дозволу, які взагалі відсутні, адже за окремими видами дозволів на момент розгляду документів і прийняття рішення про їх видачу ще відсутня науково обґрунтована інформація щодо небезпеки відповідного ГМО для здоров'я людини або навколишнього природного середовища при використанні за цільовим призначенням. Взагалі відсутній перелік і вимоги до оформлення документів, які необхідно подати для одержання дозволів, що суперечить вимогам спеціального дозвільного закону, дія якого поширюється на процедури видачі таких дозволів. Законом передбачено проведення платних експертиз, але не визначаються умови і суб'єкти їх проведення, а тарифи на їх проведення залишаються не затвердженими.

⁵² Порядок видачі дозволу на вивільнення генетично модифікованих організмів у відкритій системі не врегульовано навіть на підзаконному рівні і адміністративна процедура його видачі відсутня. Постанови №423 і 308 містять більш деталізований порядок видачі інших двох видів дозволів, але їх окремі норми не узгоджуються із положеннями спеціального закону і не містять чіткого переліку документів, які подаються разом із клопотанням про видачу відповідного дозволу. Не визначено також порядок оскарження рішення про відмову у видачі дозволу та інші основні елементи цієї адміністративної процедури, зокрема, чіткий перелік документів, які подаються для одержання дозволів, умови і тарифи та строки проведення платних експертиз.

<p>Набуття права спеціального використання об'єктів тваринного світу</p>	<p>1) Закон України «Про тваринний світ» (ст. 17); 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 67 Переліку) 3) наказ Мінекобезпеки від 26.05.1999 №115 Про затвердження Правил видачі дозволів на спеціальне використання диких тварин та інших об'єктів тваринного світу, віднесених до природних ресурсів загальнодержавного значення»</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону⁵³ адміністративної процедури⁵⁴ видачі дозволів на спеціальне використання об'єктів тваринного світу; 32.) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів⁵⁵ адміністративної процедури видачі дозволів⁵⁶ на спеціальне використання об'єктів тваринного світу. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - прийнятті рішень про видачу (відмову у видачі) дозволів на спеціальне використання об'єктів тваринного світу</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p> <p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>Інформація про чіткий процедурний порядок і умови видачі дозволів на спеціальне використання об'єктів тваринного світу</p> <p>Інформація про осіб, яким видано дозволи на спеціальне використання об'єктів тваринного світу</p>
<p>Набуття права на спеціальне використання природних рослинних ресурсів</p>	<p>1) Закон України «Про рослинний світ» (ст. 10); 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 68 Переліку); 3) постанова КМУ від 10.08.1992 №459 «Про порядок видачі дозволів на</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону⁵⁷ адміністративної процедури видачі дозволу на спеціальне використання природних рослинних ресурсів; 32.) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів⁵⁸</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про порядок встановлення строків дії дозволів на спеціальне використання природних рослинних ресурсів</p> <p>Інформація про осіб, яким видано дозволи на спеціальне</p>

⁵³ Дозвільний порядок спеціального використання об'єктів тваринного світу встановлюється ст. 17 Закону України «Про тваринний світ», однак ці положення спеціального закону не містять порядку видачі відповідних дозволів, що не відповідає вимогам ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та вимогам п. 1 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про адміністративні послуги»

⁵⁴ Дозвіл на спеціальне використання об'єктів тваринного світу передбачено п. 67 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, а отже, на процедури його видачі поширюються вимоги дозвільного законодавства і законодавства про адміністративні послуги. Однак порядок видачі таких дозволів визначається лише на рівні відомчого наказу, що суперечить вимогам законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги»

⁵⁵ Зокрема, діючий порядок не визначає виключних підстав для відмови у видачі дозволу, чіткого строку видачі і строку дії дозволу, що породжує надмірну дискрецію при прийнятті рішень дозвільним органом та можливості вчинення посадовими особами адміністративних дій на власний розсуд

⁵⁶ Підстави для відмови у видачі дозволів визначаються не процедурним порядком видачі таких дозволів, а додатком 3 до наказу Мінприроди від 18.05.2013 №204, яким затверджено інформаційні і технологічні картки надання адміністративних послуг

⁵⁷ Дозвільний і платний порядок спеціального використання природних рослинних ресурсів встановлено ст. 10 Закону України «Про рослинний світ», при цьому, зазначається, що видача дозволів здійснюється у межах лімітів спеціального використання природних рослинних ресурсів. Однак на рівні закону відсутні навіть у формі основних вимог і порядок видачі таких дозволів, і базові критерії і принципи встановлення лімітів використання природних ресурсів. При цьому, закон визначає різні види спеціального використання природних рослинних ресурсів, до яких відносить також заготівлю деревини під час рубок головного користування та інші види використання природних ресурсів, що породжує широкі сфери дозвільних процедур та економічних інтересів

⁵⁸ Порядок, затверджений постановою КМУ №459, не містить конкретних підстав відмови у видачі, анулювання дозволів, які враховували б їх екологічну специфіку, а лише посилається на положення ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», в якій встановлено загальні підстави і вимоги до всієї

	спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення»	адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне використання природних рослинних ресурсів. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - встановленні строків дії дозволів; - прийнятті рішень про анулювання дозволів; - встановленні лімітів використання природних рослинних ресурсів через відсутність основних процедурних вимог до встановлення і затвердження таких лімітів; - прийнятті рішення про анулювання виданого дозволу внаслідок нечітких та недостатньо визначених вичерпних підстав	Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	використання природних рослинних ресурсів, та умови їх надання і строки дії таких дозволів Інформація про критерії (принципи, вимоги) встановлення лімітів використання природних ресурсів, межах яких видаються дозволи на їх спеціальне використання
Набуття права на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної	1) Закон України «Про Червону книгу України» (ст. 19); 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 145 Переліку); 3) наказ Мінприроди від 01.02.1993 №3	Фактори групи 3: 3.1) Відсутність визначеної законом ⁵⁹ чіткої процедури видачі дозволу на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України ⁶⁰ ;	Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)	Інформація про чіткий, прозорий і комплексний порядок видачі дозволу на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України

дозвільної системи і всіх типів дозволів і не передбачає, зокрема, анулювання дозволів у разі виявлення порушень вимог, встановлених цими дозволами, і недодержання положень законодавства. Не встановлено також строків дії дозволів на спеціальне використання природних ресурсів. Згідно п. 7 Порядку, затвердженого постановою КМУ №459, строк дії таких дозволів установлюється органом, яких їх видає, відповідно до затверджених у передбаченому законодавством порядку правил та інструкцій, що суперечить вимогам абз. 8 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», породжує надмірно широкі і перевищені дискреційні повноваження дозвільного органу та пов'язані з ними корупційні ризики і загрози

⁵⁹ Ст. 19 Закону України «Про Червону книгу України» встановлює дозвільний порядок спеціального використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України, але взагалі не визначає навіть основних організаційних вимог до порядку здійснення видачі такого дозволу, що суперечить положенням законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги». Дозвіл на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України передбачено п. 145 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності і на порядок видачі такого дозволу поширюється дія дозвільного законодавства і законодавства про адміністративні послуги

⁶⁰ Діючий порядок не містить, зокрема, і прозорої процедури погодження клопотання (заяви) про видачу дозволів з іншими міністерствами і відомствами. Так, додатком 2 до наказу Мінприроди від 18.05.2013 №204 передбачається, що міністерство може у разі необхідності вимагати у заявника додаткових погоджень документів у заінтересованих міністерствах і відомствах без зазначення підстав і умов здійснення таких погоджень. Це суперечить дозвільному законодавству, оскільки згідно абз. 2 ч. 11 ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», дії щодо одержання погоджень, висновків та інших документів, необхідних для видачі документа дозвільного характеру, вчиняються дозвільним органом, що оформляє документ дозвільного характеру, без залучення заявника

книги України	«Про затвердження Інструкції про порядок видачі дозволів на добування (збирання) видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, форм клопотання та бланків дозволів на таке добування»	32.) Відсутність у діючому порядку основних елементів адміністративної процедури видачі дозволу на спеціальне використання об'єктів Червоної книги України ⁶¹ . Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішень про: - видачу (відмову у видачі, анулювання) дозволу на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України	Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	Інформація про осіб, яким видано дозволи на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України та умови такого спеціального використання
Охорона атмосферного повітря				
Здійснення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та використання узагальнених даних для прийняття ефективних рішень	1) Закон України «Про охорону атмосферного повітря»; 2) постанова КМУ від 9.03.1999 №343 «Про затвердження Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; 3) постанова КМУ від 13.12.2001 №1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»; 4) постанова КМУ від 28.12.2001 №1780 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»;	Фактор групи 1: 1.1) Невизначеність адміністративних процедур інтеграції моніторингу атмосферного повітря у складі державної системи моніторингу довкілля ⁶² та його взаємодії з іншими пов'язаними системами державного моніторингу; 1.2) Відсутність умов і підстав прийняття місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування рішень щодо проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні на предмет наявності в атмосферному повітрі забруднюючих речовин, зазначених у списку Б ⁶³ ; 1.3) Відсутність процедур застосування	Фактор групи 1 (індикатори 1.1, 1.3, 1.5);	Інформація про процедури функціонування моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря у складі єдиної системи державного моніторингу довкілля Інформація про порядок застосування результатів і узагальнених даних моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря для підготовки і прийняття ефективних рішень у сфері державної екологічної політики

⁶¹ Наказ Мінприроди від 01.02.1993 №3 не визначає чіткої процедури видачі дозволу, зокрема, норм щодо платності (безоплатності) дозволу, чіткого переліку відомостей і документів для обґрунтування необхідності спеціального використання об'єктів Червоної книги, а також підстав для відмови у видачі (анулювання) дозволу у разі порушення передбачених ним вимог

⁶² Згідно п. 1 Порядку, затвердженого постановою КМУ №343, моніторинг атмосферного повітря є складовою частиною державної системи моніторингу довкілля України, однак механізми і процедури реалізації цієї норми відсутні

⁶³ П. 6 Порядку, затвердженого постановою КМУ №343, уповноважує місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування приймати такі рішення, але взагалі не визначає умов і підстави їх прийняття і проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні на предмет наявності в атмосферному повітрі забруднюючих речовин, зазначених у списку Б (додатку 2)

	<p>5) постанова КМУ від 28.12.2001 №1780 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»;</p> <p>6) постанова КМУ від 29.11.2001 №1598 «Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню»;</p> <p>7) наказ Мінприроди від 10.05.2002 №177 «Про затвердження Інструкції про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря»;</p> <p>8) наказ Мінприроди від 30.07.2001 №286 «Про затвердження Порядку визначення величин фонових концентрацій забруднювальних речовин в атмосферному повітрі»;</p> <p>9) наказ Мінприроди від 10.12.2008 №639 «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря»;</p> <p>11) наказ МОЗ від 07.10.2004 №485 «Про затвердження Методичних вказівок "Обґрунтування орієнтовних безпечних рівнів впливу (ОБРВ) хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць";</p> <p>12) наказ МОЗ від 13.04.2007 №184 «Про затвердження методичних рекомендацій</p>	<p>узагальнених даних моніторингу для підготовки і прийняття рішень, пов'язаних із запобіганням негативним змінам у складі атмосферного повітря⁶⁴.</p> <p>Фактор групи 2:</p> <p>2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прийнятті рішень щодо проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні; - застосуванні узагальнених даних моніторингу для підготовки і прийняття рішень, пов'язаних із запобіганням негативним змінам у складі атмосферного повітря 	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.2, 2.3, 2.5);</p>	<p>Інформація про умови і підстави прийняття місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування рішень щодо проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні на предмет наявності в атмосферному повітрі забруднюючих речовин, зазначених у списку Б</p>
--	---	---	--	---

⁶⁴ П. 7 Порядку, затвердженого постановою КМУ №343, передбачає, що узагальнені дані подаються відповідним органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування для прийняття рішень, пов'язаних із запобіганням негативним змінам у складі атмосферного повітря, але не визначає ні змісту таких рішень, ні процедури застосування узагальнених даних моніторингу для підготовки і прийняття рішень з питань охорони атмосферного повітря

	"Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря"			
Набуття права на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами⁶⁵	1) Закон України «Про охорону атмосферного повітря»; 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 30 Переліку); 3) постанова КМУ від 13.03.2002 №302 «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – підприємців, які отримали такі дозволи»	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної адміністративної процедури ⁶⁶ видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами; 3.2.) Відсутність у діючому порядку видачі дозволу окремих основних елементів адміністративної процедури видачі на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішень про видачу, анулювання дозволу та здійсненні відбору установ, організацій та закладів, яким надається право розроблення документів, що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин в	Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3) Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	Інформація про чіткий перелік документів, які необхідно подати для одержання дозволу та підстави для відмови у видачі, анулювання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря Інформація про критерії відбору та перелік установ, організацій та закладів, яким надано право розроблення документів, що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Інформація про осіб, яким видано дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, та

⁶⁵ Поряд з недоліками адміністративної процедури видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, ст. 78 КУпАП передбачено недостатні адміністративні стягнення у вигляді штрафів за адміністративні правопорушення у цій сфері порівняно з екологічними збитками від таких правопорушень. Так, за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного дозволу або недодержання вимог, передбачених наданим дозволом, інші порушення порядку здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря для посадових осіб передбачено штраф лише від 5 до 8 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

⁶⁶ Дозвільний порядок здійснення та режим регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами встановлено ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», в якій відсутня значна частина основних елементів цієї процедури, зокрема, не визначено чітких вичерпних підстави для відмови у видачі та для анулювання дозволу, переліку та вимог до документів, які подаються для одержання дозволу. Підставами для відмови у видачі дозволів визначаються положення, які за своїм змістом по суті є підставами для анулювання дозволу у випадку порушення його вимог. Цей дозвіл передбачено п. 30 затвердженого законом Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Однак діючий порядок нормативно-правового регулювання видачі таких дозволів суперечить вимогам законів України «Про адміністративні послуги» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Чітка і комплексна адміністративна процедур видачі таких дозволів відсутня також і в постанові КМУ №302. Так, не визначено безоплатності видачі дозволу, замість переліку і вимог до документів, необхідних для одержання дозволу, наводиться опис і перелік заходів, які суб'єкт господарювання має повести для отримання дозволу. При цьому, частина таких заходів належить до супутніх платних послуг, адже розроблення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів, проводять установи, організації та заклади, спеціально визначені Мінприроди. При цьому, взагалі не визначено на нормативно-правовому рівні адміністративну процедуру відбору установ, організацій та закладів для здійснення розроблення документів, що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря для суб'єктів господарювання. Не визначено також вартості надання цієї платної послуги з розроблення документів, яка надається на договірних засадах і є невід'ємною частиною адміністративної послуги з видачі таких дозволів. Діючий порядок видачі дозволів допускає можливість відмови у видачі дозволу у разі зауважень, але перелік підстав для прийняття рішення про відмову взагалі відсутній

		атмосферне повітря.		стан додержання ними умов і вимог, передбаченими такими дозволами
Лісокористування				
Затвердження розрахункових лісосік як ліміту використання лісових ресурсів у вигляді заготівлі деревини в порядку рубок головного користування⁶⁷	1) Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 43); 2) Лісовий кодекс України (ст.ст. 43, 71); 3) постанова КМУ від 10.08.1992 №459 «Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення»;	Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону ⁶⁸ чіткої і комплексної адміністративної процедури погодження і затвердження розрахункових лісосік як ліміту заготівлі деревини в порядку рубок головного користування; 32.) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів ⁶⁹ адміністративної процедури погодження і затвердження розрахункових лісосік	Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)	Інформація про чіткий, прозорий і комплексний порядок розгляду і погодження матеріалів (пропозицій) лісовпорядних організацій та затвердження Мінприроди розрахункових лісосік Інформація про зауваження погоджувальних органів та пропозиції Держлісагентства до

⁶⁷ Згідно ст.ст. 43 і 71 Лісового кодексу України, розрахункова лісосіка застосовується як ліміт використання лісових ресурсів, щорічна науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування. Саме на підставі затверженої розрахункової лісосіки видається лісорубний квиток як спеціальний дозвіл на спеціальне використання лісових ресурсів. Відповідно до ст. 71 Лісового кодексу України, заготівля деревини в порядку рубок головного користування в розмірах, що перевищують розрахункову лісосіку, забороняється. При цьому, ст.ст. 64 і 65 КУпАП передбачають неадекватні розміри стягнень у вигляді штрафів за адміністративні правопорушення у цій сфері, порівняно із екологічними збитками від таких правопорушень. Так, за порушення встановленого порядку заготівлі деревини на громадян накладається штраф у розмірі від 3 до 7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ), а на посадових осіб – від 5 до 8 НМДГ, а за незаконну порубку лісових культур передбачено штраф у розмірі лише відповідно від 5 до 10 та від 7 до 12 НМДГ.

⁶⁸ З огляду на важливе природоохоронне значення розрахункової лісосіки чіткий і прозорий та комплексний процедурний порядок її затвердження (погодження відповідних матеріалів) мав би регулюватися окремою постановою КМУ. Однак ст. 43 Лісового кодексу України взагалі не передбачає встановлення такого порядку і не визначає відповідних повноважень і функцій КМУ у підзаконному нормативно-правовому забезпеченні цієї важливої адміністративної процедури. Зазначається лише, що розрахункова лісосіка затверджується з додержанням принципів безперервності та невиснажливості використання лісових ресурсів. Однак правовий зміст таких важливих принципів взагалі не визначається у Лісовому кодексі України, а їх практична реалізація/впровадження не забезпечені відповідними адміністративними процедурами, зокрема, в рамках діючого порядку подання, розгляду, погодження і затвердження проектів розрахункових лісосік. При цьому, про такі принципи та необхідність їх додержання навіть не згадується в Інструкції, затвердженій наказом Мінприроди, що регулює порядок затвердження розрахункових лісосік

⁶⁹ Порядок затвердження розрахункових лісосік регулюється лише відомчою Інструкцією, затвердженою наказом Мінприроди №38. Однак у Інструкції відсутні чіткі і обґрунтовані підстави для відмови у погодженні органами Мінприроди, обласними адміністраціями матеріалів на затвердження розрахункових лісосік, що подаються державними лісовпорядними організаціями у вигляді визначеного пакету документів. П. 8 Інструкції передбачає, при наявності розбіжностей матеріали погоджуються із зауваженнями, що додаються до матеріалів. Але наступні пункти 10 і 11 Інструкції взагалі не визначають, чи враховує і наскільки враховує Мінприроди такі зауваження погоджувальних органів та пропозиції Держлісагентства при розгляді матеріалів і прийнятті рішення про затвердження відповідних розрахункових лісосік. При цьому, відсутні чіткі підстави для відмови у затвердженні і введенні в дію розрахункових лісосік наказом Мінприроди. Зокрема, з п. 12 Інструкції випливає, що єдиною умовою затвердження розрахункових лісосік є додержання встановленого порядку подання їх на розгляд до Мінприроди (фактично не зважаючи на результати їх погоджень на місцевому рівні) і вже цих формальних підстав достатньо для затвердження розрахункової лісосіки. Не зважаючи на те, що згідно ст. 43 Лісового кодексу України, розрахункова лісосіка є щорічною науково обґрунтованою нормою заготівлі деревини, згадана Інструкція взагалі не передбачає участі наукових установ і екологічних організацій у процесах підготовки, розгляду, погодження матеріалів і затвердження розрахункових лісосік, а також взагалі не передбачає відмови у погодженні матеріалів уповноваженими органами та у затвердженні Мінприроди проектів розрахункових лісосік, запропонованих лісовпорядними організаціями

	<p>4) постанова КМУ від 23.05.2007 №761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів»;</p> <p>5) наказ Мінприроди від 05.02.2007 №38 «Про затвердження Інструкції про порядок погодження та затвердження розрахункових лісосік»</p>	<p>Фактор групи 2:</p> <p>2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розгляді уповноваженими органами матеріалів, поданих державними лісовпорядними організаціями (пропозицій та обґрунтувань щодо розрахункових лісосік); - виявленні недоліків і розбіжностей у документах та викладенні зауважень до матеріалів щодо обґрунтування розрахункових лісосік; - прийнятті рішень про затвердження розрахункових лісосік, зокрема, у випадках наявності зауважень погоджувальних органів або негативних висновків Держлісагентства 	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>матеріалів, поданих на затвердження розрахункових лісосік</p> <p>Інформація про стан додержання принципів безперервності та невиснажливості використання лісових ресурсів при затвердженні розрахункових лісосік і здійсненні на їх підставі заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, а також аналіз фактичного стану лісових ресурсів у зв'язку із застосування діючих лімітів їх використання</p>
<p>Виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами</p>	<p>1) Лісовий кодекс України (ст.ст. 30-33);</p> <p>2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 113);</p> <p>3) Закон України «Про природно-заповідний фонд України»</p>	<p>Фактор групи 2:</p> <p>2) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішення⁷⁰ про виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами;</p> <p>Фактор групи 3:</p> <p>3) Невизначеність адміністративної процедури прийняття рішення про виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами</p>	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p> <p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про порядок прийняття рішення про виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами.</p> <p>Інформація про осіб і умови та рішення щодо виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами.</p>

⁷⁰ Ст.ст. 30-33 Лісового кодексу України прийняття такого рішення віднесено до компетенції органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій. Пунктом 113 затвердженого законом Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності зазначене рішення визначено як документ дозвільного характеру. Однак адміністративна процедура прийняття рішення про виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами до сих пір не визначена (не врегульована) на нормативно-правовому рівні, що суперечить вимогам законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги».

<p>Підтвердження походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів</p>	<p>1) Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів» (ст. 3); 2) постанова КМУ від 21.12.2005 №1260 «Про затвердження Тимчасового порядку видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій»; 3) наказ Держлісгоспу від 07.09.2009 №230 «Про затвердження Стандарту адміністративної послуги з видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій»</p>	<p>Фактори групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону⁷¹ адміністративної процедури видачі сертифіката⁷² про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій; 3.2) Відсутність у Тимчасовому порядку окремих основних елементів діючої адміністративної процедури⁷³ видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація платність/безоплатність видачі сертифіката, чіткі підстави для відмови у його видачі та анулювання сертифіката у разі порушення передбачених ним умов</p> <p>Інформація про осіб, яким надано у вигляді сертифіката право експорту лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів та умови видачі такого документа</p>
<p>Набуття права на спеціальне використання лісових ресурсів шляхом одержання спеціального дозволу (лісорубного квитка, лісового квитка)⁷⁴</p>	<p>1) Лісовий кодекс України; 2) Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (п. 132); 3) постанова КМУ від 23.05.2007 №761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів»</p>	<p>Фактор групи 3: 3.1) Невизначеність на рівні закону⁷⁵ чіткої і прозорої адміністративної процедури видачі спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів; 3.2) Відсутність у діючому порядку окремих основних елементів адміністративної процедури⁷⁶ видачі</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про затвержені розрахункові лісосіки, в межах яких видаються дозволи на спеціальне використання лісових ресурсів</p> <p>Інформація про чіткий і прозорий порядок (умови, підстави) здійснення</p>

⁷¹ Ст. 3 Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів» не містить визначення порядку підтвердження походження лісо- та пиломатеріалів і видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій, що суперечить вимогам законів України «Про адміністративні послуги» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

⁷² Сертифікат про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій не передбачений затвердженим законом Переліком документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Згідно вимог ст. 1 цього Закону, забороняє вимагати від суб'єктів господарювання отримання документів дозвільного характеру, які не внесені до Переліку, затвердженого цим Законом

⁷³ Діючий Тимчасовий порядок, затверджений постановою КМУ №1260, не містить положень щодо платності/безоплатності та передбачає недостатньо чіткі підстави для відмови у видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій. У порядку взагалі відсутні підстави для анулювання сертифіката, адже хоч строк його дії обмежений (лише 60 днів), має існувати процедура реагування на порушення умов, передбачених сертифікатом, у вигляді припинення права здійснення експортних операцій у випадках виявлення таких порушень

⁷⁴ Поряд із недоліками адміністративної процедури видачі спеціальних дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів, ст. 67 КУпАП передбачає досить незначні і неадекватні розміри стягнень у вигляді штрафів за правопорушення у цій сфері порівняно з екологічними збитками від таких порушень законодавства. Так, за здійснення

		спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубного квитка, лісового квитка) Фактори групи 2: 2) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при прийнятті рішень щодо: - відмови у видачі спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів; - встановлення строку дії лісорубного квитка; - анулювання спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів	Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)	адміністративних дій і прийняття рішень при здійсненні процедури видачі спеціальних дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів Інформація про видані документи дозвільного характеру на право спеціального використання лісових ресурсів, умови їх видачі та осіб, яким надано таке право
Застування санкцій за порушення лісового законодавства⁷⁷	1) Лісовий кодекс України (ст.ст. 28-29.2); 2) Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» ⁷⁸ ;	Фактор групи 3: 3.1) Відсутність чіткої адміністративної процедури застосування Держекоінспекцією санкцій ⁸⁰ у вигляді	Фактор групи 3 (індикатори 3.1,	Інформація про стан додержання законодавства про охорону навколишнього природного середовища і вимог

лісових користувачів не у відповідності з метою або вимогами, передбаченими в лісорубному квитку (ордері) або лісовому квитку, на громадян накладається штраф у розмірі від 1 до 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на посадових осіб – у розмірі лише від 3 до 7 НМДГ. Не передбачено відповідних штрафів у разі повторних порушень не зважаючи на те, що такі правопорушення мають масовий характер. При цьому, лісорубний квиток видається на підставі затвердженої розрахункової лісосіки, діючий порядок затвердження якої містить також процедурні недоліки і корупційні фактори

⁷⁵ Режим спеціального використання лісових ресурсів на підставі спеціального дозволу передбачено ст. 69 Лісового кодексу України. Згідно п. 132 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності спеціальний дозвіл на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубний квиток, ордер, лісовий квиток) є дозвільним документом, який має видаватися у порядку, встановленому дозвільним законодавством. Однак порядок видачі цього спеціального дозволу регулюється лише на підзаконному рівні і не встановлено на рівні закону, що відповідає вимогам законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та «Про адміністративні послуги»

⁷⁶ Порядок видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, затверджений постановою КМУ №761, не встановлює строк дії лісорубного квитка, не містить спеціальних підстав для відмови у видачі, анулювання таких дозволів відповідно до їх природоохоронних особливостей, посилаючись лише на загальні положення ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Зокрема, діючим порядком не визначено як підставу анулювання дозволу виявлення порушень використання лісових ресурсів, передбачених умовами виданого дозволу, оскільки абз. 7 ч. 7 ст. 4.1 дозвільного Закону встановлює як підставу анулювання дозволу порушення вимог законодавства, які деталізовано і предметно визначаються саме в умовах використання лісових ресурсів, передбачених конкретним дозволом. До того ж, згідно абз. 5 ч. 7 ст. 4.1 цього Закону, у таких випадках дозвіл може бути анульований лише за рішенням суду. Пункт 14 Порядку, затвердженого постановою КМУ №761, визначає, що лісорубний або лісовий квиток може бути анульований також за рішенням органів Держлісагентства, власників лісів або постійних лісокористувачів, які видали квиток, відповідно до закону, проте на рівні закону відсутня процедура видачі, відмови у видачі, анулювання спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів

⁷⁷ Одним із способів застосування санкцій у разі порушення законодавства і вимог, передбачених дозволами, є анулювання дозволів на спеціальне використання природних ресурсів. Однак поряд із відсутністю чіткого порядку застосування санкцій, передбачених законодавством, Порядок видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, затверджений постановою КМУ №761, не містить ні чітких підстав, ні порядку анулювання таких дозволів, що ще більше посилює корупційні ризики і загрози у цій сфері

	<p>3) розпорядження КМУ від 31.05.2017 №616-р «Про схвалення Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища»⁷⁹</p>	<p>обмеження чи тимчасового зупинення діяльності підприємств, установ та організацій у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів; 3.2) Невизначеність чіткої процедури реагування Держлісагентства у разі виявлення факторів порушення лісового законодавства⁸¹; Фактор групи 2: 2.1) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при: - прийнятті рішень про застосування санкцій у вигляді обмеження, зупинення (тимчасового) діяльності підприємств, установ та організацій у разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів</p>	<p>3.2, 3.3)</p> <p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>дозволів на використання природних ресурсів та про осіб, до яких застосовано санкції, передбачені ст. п. 3 ст. 29.2 Лісового кодексу України</p> <p>Інформація про чіткий порядок застосування санкцій у вигляді обмеження чи зупинення (тимчасового) діяльності підприємств, установ та організацій у разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів</p> <p>Інформація про чіткі і вичерпні підстави та порядок анулювання спеціальних дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів</p>
--	---	---	---	--

⁷⁸ Спеціальний закон також не містить чіткого комплексного порядку застосування санкцій у разі недодержання вимог законодавства і не розмежовує випадки застосування таких санкцій безпосередньо рішенням органу державного нагляду (контролю) чи за рішенням суду, прийнятого за зверненням уповноваженого органу. Абз. 2 ч. 9 ст. 7 цього Закону лише передбачає, що розпорядження органу державного нагляду (контролю) може передбачати застосування до суб'єкта господарювання санкцій, передбачених законом, внаслідок чого виникають надмірно широкі і перевищені межі дискреційних повноважень і загрози прийняття рішень про застосування санкцій на власний розсуд, що створює підстави виникнення корупційних відносин

⁸⁰ Згідно п. 3 ст. 29.2 Лісового кодексу України, Держекоінспекція уповноважена у разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів обмежувати і навіть зупиняти (тимчасово) діяльність підприємств, установ та організацій, які допустили такі порушення і не додержуються вимог законодавства і виданих їм дозволів. Однак законодавство чітко не визначає, в якому саме порядку і в який спосіб (безпосередньо рішенням Держекоінспекція чи за рішенням суду за зверненням органу державного нагляду (контролю) можуть застосовуватися такі санкції, що породжує одразу декілька корупціогенних факторів і пов'язаних з ними корупційних ризиків (відсутність/нечіткість адміністративної процедури (фактор 3), нечітке визначення функцій, прав, обов'язків та відповідальності державних органів (фактор 1), необґрунтоване розширення і перевищення меж дискреційних повноважень державних органів (фактор 2).

⁷⁹ Одним із основних напрямів реалізації Концепції, схваленої розпорядженням КМУ №616-р, визначено ліквідацію корупційних чинників у системі природоохоронного моніторингу та нагляду (контролю)

⁸¹ Відповідно до п. 10 ст. 28.1 Лісового кодексу України, Держлісагентство уповноважене вносити пропозиції щодо обмеження або тимчасового припинення діяльності підприємств, установ та організацій незалежно від їх підпорядкування та форми власності у разі порушення ними лісового законодавства, але, при цьому, не визначено до якого саме уповноваженого органу вносяться такі і пропозиції і хто застосовує у таких випадках такі санкції

Поводження з відходами				
Набуття права здійснення операцій у сфері поводження з відходами⁸²	<p>1) Закон України «Про відходи» (ст.ст. 1, 17, 18, 20, 23-2, 32, 33, 33-1, 42);</p> <p>2) Закон України «Про поводження з радіоактивними відходами»;</p> <p>3) Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»;</p> <p>4) Указ Президента України від 18.10.2013 №572/2013 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 квітня 2013 року «Про комплекс заходів щодо вдосконалення проведення моніторингу довкілля та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні»</p> <p>5) постанова КМУ від 13.07.2016 №446 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами»;</p>	<p>Фактор групи 3:</p> <p>3.1) Відсутність адміністративної процедури видачі дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами⁸³;</p> <p>3.2) Невизначеність чіткого законодавчого порядку ліцензування діяльності у сфері поводження з відходами⁸⁴;</p> <p>3.3) Відсутність адміністративної процедури здійснення моніторингу місць утворення, зберігання та видалення відходів⁸⁵;</p> <p>3.4) Відсутність адміністративної процедури та системи класифікації відходів за класами їх небезпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини⁸⁶</p>	<p>Фактор групи 3 (індикатори 3.1, 3.2, 3.3)</p>	<p>Інформація про чіткий порядок видачі (відмови у видачі, переоформлення, анулювання) дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами (інформаційна і технологічна картка видачі таких дозволів)</p> <p>Інформація про осіб, яким надано дозволи на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, та стан додержання ними вимог і умов, передбачених такими дозволами</p> <p>Інформація про процедури і</p>

⁸² Господарська діяльність у сфері поводження з відходами регулюється шляхом ліцензування діяльності з поводження з небезпечними відходами та видачі дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами

⁸³ Дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами передбачено п. 40 затвердженого законом Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності. Відповідно до п. «к» ч. 1 і п. «б» ч. 2 ст. 20 Закону України «Про відходи» такі дозволи видаються терміном на три роки місцевими державними адміністраціями, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, а затвердження порядку надання таких дозволів згідно п. «д» ч. 1 ст. 18 віднесено до компетенції КМУ у сфері поводження з відходами. Однак такий порядок досі не розроблено і не затверджено, а адміністративні процедури надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами нічим не регламентуються, адже Закон України «Про відходи» не містить жодних норм щодо визначення переліку і вимог до документів, які подаються для одержання таких дозволів, що прямо суперечить ст. 4.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

⁸⁴ Згідно пунктів 31 і 32 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», ліцензуванню підлягає діяльність з перероблення побутових відходів та захоронення побутових відходів. Згідно вимог ч. 8 ст. 33 і ч. 8 ст. 33-1 Закону України «Про відходи», на підставі ліцензії і відповідно до ліцензійних умов має здійснюватися діяльність з поводження із небезпечними відходами. Закон України «Про поводження з радіоактивними відходами» передбачає, що діяльність з поводження з радіоактивними відходами (збирання таких відходів, їх переробка, перевезення, зберігання та (або) захоронення) має здійснюватися на основі відповідної ліцензії. Отже, існує неузгодженість між цими законодавчими актами в частині визначення порядку і об'єктів ліцензування у сфері поводження з відходами

⁸⁵ Загальні вимоги до здійснення такого моніторингу визначено ст. 29 Закону України «Про відходи», який також зазначає, що моніторинг місць утворення, зберігання і видалення відходів є складовою єдиної системи державного моніторингу навколишнього природного середовища. Однак Положення про державну систему моніторингу довкілля, затверджене постановою КМУ №391, не містить чітких норм щодо організації такого виду моніторингу. Не передбачено відповідного обміну інформацією щодо здійснення такого моніторингу і Порядком взаємодії Мінприроди із місцевими державними адміністраціями, який затверджено наказом Мінприроди №150. Хоча здійснення такого моніторингу закон покладає саме на Мінприроди та обласні, Київську і Севастопольську міські державні адміністрації

⁸⁶ Відповідно до п. «в» ч. 1 ст. 17 Закону України «Про відходи», суб'єкти господарювання зобов'язані визначати ступінь небезпечності відходів для навколишнього природного середовища та здоров'я людини відповідно до нормативно-правових актів, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Згідно п. 246.2 ст. 246 Податкового кодексу України, ставки екологічного податку

	<p>6) постанова КМУ від 18.02.2016 №118 «Про затвердження Порядку подання декларації про відходи та її форми»;</p> <p>7) постанова КМУ від 03.08.1998 №1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів»;</p> <p>8) наказ Мінприроди від 14.01.1999 №12 «Про затвердження Інструкції про зміст і складання паспорта місць видалення відходів»</p> <p>9) наказ Мінжитлокомунгоспу від 01.12.2010 №435 «Про затвердження Правил експлуатації полігонів побутових відходів»;</p> <p>10) наказ Мінрегіонбуду від 04.05.2012 №196 «Про затвердження Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами»;</p> <p>11) наказ Держкомстату від 24.10.2006 №494 «Про затвердження Інструкції щодо заповнення форми державного статистичного спостереження N 1-небезпечні відходи »Звіт про утворення, оброблення та утилізацію відходів I-III класів безпеки»</p>	<p>Фактори групи 2:</p> <p>2) Надмірне перевищення меж дискреційних повноважень при:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прийнятті рішень про видачу (відмову у видачі, анулювання) дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами; - висуненні вимог щодо подання документів і відомостей, необхідних для надання таких дозволів; - застосуванні санкцій за порушення законодавства у сфері поводження з відходами⁸⁷; - здійсненні моніторингу місць утворення, зберігання і видалення відходів та визначенні їх впливу і негативних наслідків на довкілля; - здійсненні оцінки рівня небезпечності відходів для довкілля і здоров'я людини; 	<p>Фактор групи 2 (індикатори 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5)</p>	<p>механізми здійснення моніторингу місць утворення, зберігання та видалення відходів, узагальнені результати і картографічні матеріали щодо наявності таких місць (за регіонами, місцевостями та класами їх безпеки і рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини), а також про наявні паспорти місць видалення відходів і стан додержання законодавства про відходи</p> <p>Інформація про осіб, яким видано ліцензії на провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами, стан додержаннями ними ліцензійних умов</p>
--	--	---	---	---

за розміщення відходів встановлюються залежно від класу безпеки та рівня небезпечності відходів. Однак відсутній єдиний класифікатор відходів за класами їх небезпечності та рівнями (ступенями) небезпечності для довкілля, що створює намірно широкі повноваження при здійсненні оцінки ступеня небезпечності відходів при здійсненні різних адміністративних процедур

⁸⁷ Відповідно до п. «а» ч. 1 ст. 23-2 Закону України «Про відходи» здійснення контролю за дотриманням вимог виданих дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері поводження з відходами

Табл. 2. ОСНОВНІ КОРУПЦІОГЕННІ ФАКТОРИ

та індикатори і сфери їх прояву у галузі державної політики охорони навколишнього природного середовища, способи усунення існуючих ризиків корупції

№	Індикатори виявлення/ прояву корупційних факторів	Корупційні ризики	Сфери повноважень	Адміністративні процедури, які містять корупційні фактори і ризики	Пов'язані сфери/ фактори/ індикатори	Основні способи усунення підстав і ризиків корупції
1	Нечітке визначення функцій, прав, обов'язків і відповідальності державних органів (посадових осіб)					
	1.1. Відсутність чітких меж дискреційних повноважень державного органу (посадової особи)				1.2.1 1.3.1	
	1.2. Наявні дублюючі повноваження державних органів і посадових осіб	Недостатньо чіткі і прозорі та надмірно ускладнені процедури погодження видачі дозволу та загрози прийняття відмінних рішень на різних етапах погодження Необхідність безпосереднього звернення до Мінприроди на першому етапі погодження та невизначеність процедури такого погодження	Набуття права проведення робіт на землях водного фонду	1.2.1 Наявність у діючому порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду дублювання функцій Мінприроди щодо погодження проекту на проведення робіт		Усунути дублюючі функції з погодження Мінприроди проекту на проведення робіт при видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду Запровадити процедуру погодження проекту на проведення робіт без участі заявників при розгляді документів на видачу дозволів, відповідно до вимог дозвільного закону
	1.3. Відсутність порядку здійснення державними органами (посадовими особами) певних адміністративних дій	Підстави і загрози встановлення строку дії	Набуття права користування	1.3.1 Надмірно тривалі граничні строки дії дозволів на	1.1 1.4	Встановити більш обмежені та чіткі

<p>або окремих базових елементів такого порядку</p>	<p>дозволів на власний розсуд і в довільному порядку та загрози продовження дії дозволів на користування нафтогазоносними надрами в обхід дозвільних процедур⁸⁸</p> <p>Наявність колізій норм різних нормативно-правових актів щодо здійснення процедури продовження дії дозволів на користування нафтогазоносними надрами та стягнення плати за продовження дії таких дозволів</p> <p>Можливості і загрози вибіркового довільного застосування законодавства у цій частині на користь інтересів конкретного надрокористувача</p>	<p>надрами</p>	<p>користування надрами (від 5 до 50 років) та відсутність будь-яких чітких критеріїв і принципів їх визначення і встановлення та продовження дії таких дозволів</p> <p>Невизначеність чіткого порядку стягнення плати за продовження дії дозволів на користування нафтогазоносними надрами⁸⁹</p>	<p>2.2 2.3</p>	<p>економічно обгрунтовані строки надрокористування та строки дії дозволів на користування надрами, а також критерії і принципи встановлення терміну дії дозволів у межах строків надрокористування</p> <p>Запровадити єдиний і чіткий порядок продовження дії (переоформлення) дозволів на користування нафтогазоносними надрами та стягнення плати за надання таких дозволів</p>
1.3.2					
	<p>Підстави і загрози виникнення корупційних відносин та неефективності державної екологічної</p>	<p>Оприлюднення відкритих даних та екологічної інформації про стан</p>	<p>Нечітке визначення порядку, функцій, обов'язків і відповідальності державних органів і посадових осіб щодо</p>	<p>1.1 1.4 2.2 2.3</p>	<p>Визначити склад і перелік екологічної інформації, яка входить до складу екологічно-</p>

⁸⁸ Згідно ч. 4 ст. 14 Закону України «Про нафту і газ», продовження строку дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, його переоформлення, внесення до нього змін, зокрема, у разі збільшення запасів корисних копалин, не є наданням спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами. Однак Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ №615, який поширюється на всі види користування надрами (абз. 2 п. 1), встановлює конкретні підстави відмови надрокористувачеві у продовженні строку дії дозволу (п. 15), а також підстави для прийняття рішення про відмову в переоформленні дозволу (п. 19)

⁸⁹ Згідно ч. 4 ст. 14 Закону України «Про нафту і газ», продовження строку дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, не є наданням спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами та здійснюється безоплатно. Однак Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ №615, який поширюється на всі види користування надрами (абз. 2 п. 1), передбачає сплату збору за продовження дії дозволу (п. 14)

	<p>політики внаслідок приховування/спотворення екологічної інформації або її неопрілюдження чи відсутності як результату здійснення моніторингу довкілля</p> <p>Загрози прийняття рішень і здійснення адміністративних дій у довільному порядку при проведенні збору, оброблення і узагальнення та оприлюдження екологічної інформації у формі відкритих даних</p>	<p>довкілля і здійснення державної екологічної політики</p>	<p>збору, обробки, узагальнення і оприлюдження відкритих даних та екологічної інформації з питань довкілля;</p> <p>Відсутність чітких адміністративних процедур оприлюдження необхідного переліку і обов'язкових обсягів екологічної інформації і відкритих даних з питань довкілля та розподілу функцій і взаємодії усіх суб'єктів системи державного моніторингу довкілля</p>		<p>інформаційних систем, що є обов'язковими для оприлюдження у формі відкритих даних, та запровадити адміністративні процедури її збору, обробки, узагальнення і оприлюдження та застосування для прийняття</p> <p>Встановити чіткий порядок розподілу функцій, повноважень і обов'язків суб'єктів державного моніторингу довкілля щодо збору, оброблення і узагальнення та оприлюдження відкритих даних з питань довкілля та інших категорій екологічної інформації</p> <p>Затвердити модернізовані і доповнені Перелік видів екологічної інформації та Регламент її оприлюдження Мінприроди та іншими уповноваженими органами</p>
		1.3.3			
	<p>Підстави і загрози виникнення корупційних відносин та неефективності державної екологічної</p>	<p>Здійснення державного моніторингу довкілля і застосування</p>	<p>Невизначеність обсягів функцій, обов'язків і відповідальності державних органів – суб'єктів державного</p>	<p>1.1 1.4 2.2 2.3</p>	<p>Врегулювати єдиний чіткий і комплексний порядок функціонування державної системи</p>

		<p>політики внаслідок приховування/спотворення екологічної інформації або її неоприлюднення чи відсутності як результату здійснення моніторингу довкілля</p> <p>Загрози прийняття рішень і здійснення адміністративних дій у довільному порядку при проведенні збору, оброблення і узагальнення та оприлюднення екологічної інформації у формі відкритих даних як результатів моніторингу довкілля</p>	<p>узагальнених даних для прийняття ефективних рішень</p>	<p>моніторингу довкілля та порядку оприлюднення результатів і даних такого моніторингу та використання узагальнених даних з метою розроблення і прийняття ефективних рішень;</p> <p>Відсутність адміністративних процедур взаємодії державних органів – суб'єктів державного моніторингу довкілля та функціонування єдиної державної системи моніторингу довкілля як сукупності усіх її складових, в т.ч. єдиного уніфікованого механізму збору, оброблення, узагальнення і оприлюднення та застосування екологічної інформації</p> <p>Невизначеність порядку інтеграції і взаємодії державної системи моніторингу довкілля із державними системами цивільного захисту населення (у сегменті техногенно-екологічної безпеки) та соціально-гігієнічного моніторингу (у сегменті впливів на стан здоров'я населення природно-кліматичних і соціальних факторів (довкілля, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, ґрунти, водопостачання)</p>	<p>моніторингу довкілля, в т.ч. чітко розподілити функції і обов'язки усіх суб'єктів моніторингу навколишнього природного середовища для створення, забезпечення механізму такого моніторингу і досягнення його мети і виконання завдань, передбачених законом</p> <p>Запровадити процедури взаємодії різних систем державного моніторингу (довкілля, атмосферне повітря, вода, земля і ґрунти, соціально-гігієнічний моніторинг, моніторинг об'єктів підвищеної екологічної небезпеки тощо) та використання узагальнених даних таких моніторингів для прийняття ефективних рішень</p> <p>Розробити і запровадити передбачені законодавством та інші програмні, методичні і нормативні документи, необхідні для забезпечення функціонування державної системи моніторингу довкілля</p>
--	--	--	--	--	--

		1.3.4			
	<p>Підстави і загрози виникнення корупційних відносин та неефективності державної екологічної політики внаслідок приховування/спотворення екологічної інформації або її неоприлюднення чи відсутності як результату здійснення державного моніторингу вод</p> <p>Загрози прийняття рішень і здійснення адміністративних дій у довільному порядку при застосуванні результатів державного моніторингу вод і врахуванні для прийняття рішень науково обґрунтованих рекомендацій, підготовлених за результатами здійснення такого моніторингу</p>	<p>Здійснення державного моніторингу вод та використання узагальнених даних для прийняття ефективних рішень</p>	<p>Невизначеність адміністративних процедур функціонування єдиної державної системи моніторингу довкілля і включення до її складу державного моніторингу вод та інших пов'язаних систем моніторингу довкілля</p>	<p>1.1 1.4 2.2 2.3</p>	<p>Визначити порядок функціонування державного моніторингу вод у складі єдиної системи державного моніторингу довкілля</p> <p>Врегулювати процедури застосування результатів здійснення державного моніторингу вод при підготовці і прийнятті ефективних рішень у сфері державної екологічної політики</p>
		1.3.5			
	<p>Загрози прийняття рішень і здійснення адміністративних дій у довільному порядку при розробленні і виконанні природоохоронних заходів та екологічних програм</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин та</p>	<p>Здійснення природоохоронних заходів та реалізація екологічних програм</p>	<p>Невизначеність адміністративної процедури застосування природоохоронних заходів, до яких належить затверджений перелік відповідних видів діяльності</p>	<p>1.1 1.4 2.2 2.3</p>	<p>Визначити порядок застосування природоохоронних заходів, до яких належить затверджений перелік відповідних видів діяльності, зокрема, при розробленні і здійсненні таких заходів, в т.ч. при розробленні і реалізації</p>

		неефективного й нецільового використання коштів екологічного податку внаслідок невизначеності механізму природоохоронних заходів і процедур його застосування				регіональних природоохоронних та державних (загальнодержавних) цільових екологічних програм
1.3.6						
		Загрози прийняття рішень і здійснення адміністративних дій у довільному порядку при затвердженні місцевими органами виконавчої влади порядку встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище у разі якщо це призводить до забруднення природних ресурсів місцевого значення, території області	Встановлення лімітів скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище	Невизначеність на рівні закону і на підзаконному рівні критеріїв і принципів та чітких адміністративних процедур встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище	1.1 1.4 2.2 2.3	Запровадити чіткі критерії і принципи та адміністративні процедури встановлення лімітів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище
1.3.6						
		Підстави і загрози виникнення корупційних відносин та неефективності державної екологічної політики внаслідок приховування/спотворення екологічної інформації або її неоприлюднення чи відсутності як результату здійснення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря	Здійснення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та використання узагальнених даних для прийняття ефективних рішень	Невизначеність адміністративних процедур інтеграції моніторингу атмосферного повітря у складі державної системи моніторингу довкілля та його взаємодії з іншими пов'язаними системами державного моніторингу Відсутність умов і підстав прийняття місцевими органами виконавчої влади і органами	1.1 1.4 2.2 2.3	Визначити процедури функціонування моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря у складі єдиної системи державного моніторингу довкілля Врегулювати порядок застосування результатів і узагальнених даних моніторингу в галузі охорони атмосферного

	Загрози прийняття рішень і здійснення адміністративних дій у довільному порядку при прийнятті рішень щодо проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні та застосуванні узагальнених даних моніторингу для підготовки і прийняття ефективних рішень		місцевого самоврядування рішень щодо проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні на предмет наявності в атмосферному повітрі забруднюючих речовин, зазначених у списку Б Відсутність процедур застосування узагальнених даних моніторингу для підготовки і прийняття рішень, пов'язаних із запобіганням негативним змінам у складі атмосферного повітря		повітря для підготовки і прийняття ефективних рішень у сфері державної екологічної політики Визначити чіткі і обгрунтовані умови та підстави прийняття місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування рішень щодо проведення моніторингу на регіональному (локальному) рівні на предмет наявності в атмосферному повітрі забруднюючих речовин, зазначених у списку Б
1.4. Делегування частини владних повноважень суб'єктам господарювання державного сектора економіки та іншим установам і організаціям, спеціально утвореним колегіальним органам без визначення відповідальності за їх здійснення	Нечіткий і недостатньо прозорий характер чинного порядку видачі спеціальних дозволів на користування надрами та прийняття відповідних рішень Посидання владних і господарських функцій у діяльності ДКЗ, в т.ч. пряме змушування до укладання з нею договорів, передбачене порядком видачі	Набуття права користування надрами	1.4.1 Делегування частини владних функцій у рамках дозвільної (погоджувальної) процедури Державній комісії України по запасах корисних копалин (ДКЗ) ⁹⁰ , яка є державною установою, що здійснює науково-технічну діяльність і надає платні послуги, і водночас приймає рішення і здійснює процедури, які впливають на хід видачі спеціальних дозволів на	1.3 1.6	Усунути конфлікт владних і комерційних функцій у діяльності ДКЗ та її монопольне становище на ринку послуг з проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин Передати функції з державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин Держгеонадра

⁹⁰ Відповідно до ч. 4 ст. 45 Кодексу України про надра, державну експертизу чи оцінку корисних копалин проводить Держгеонадра або інші уповноважені підприємства, установи чи організації. Однак на підзаконному рівні для здійснення таких функцій уповноважено лише одну державну установу – Державну комісію України по запасах корисних копалин (ДКЗ), яка займає монопольне становище у цій сфері, здійснюючи як владно-управлінські (політичні), так і господарські (комерційні) функції

	спеціальних дозволів на користування надрами		користування надрами		(прийняття рішень) та спеціально акредитованим підприємствам, установам і організаціям (здійснення науково-технічної діяльності та підготовка відповідних висновків)
	Загрози сплати неофіційних платежів внаслідок відсутності чітких тарифів і розмірів плати за послуги державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин, які формуються винятково на договірних умовах				
			1.4.2		
	Утворення штучних допоміжних колегіальних органів у рамках дозвільної (погоджувальної) процедури у сфері надрокористування, повноваження, функції і відповідальність яких не визначена законом ⁹¹	Набуття права користування надрами	Покладення функцій з попереднього розгляду матеріалів щодо видачі дозволів на користування надрами на спеціально утворений колегіальний орган - комісію з питань надрокористування без визначення порядку здійснення таких функцій, в т.ч. підготовки відповідних висновків і відповідальності за її здійснення (ця комісія діє лише на підставі положення, затвердженого Держгеонадра за погодженням з Мінприроди)		Визначити чіткий порядок здійснення попереднього розгляду матеріалів щодо видачі дозволів на користування надрами і підготовки відповідних висновків та їх врахування при прийнятті рішень про видачу (відмову у видачі, переоформлення, анулювання) дозволів у сфері надрокористування
	Розпорошення функцій, обов'язків та відповідальності дозвільного органу у сфері надрокористування				Покласти усі функції з розгляду документів і видачі дозволів на уповноважений дозвільний орган, обов'язки і відповідальність якого визначені законом
1.5. Невизначеність обсягів функцій				1.1	

⁹¹ Згідно абз. 8 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», одним із принципів державної політики у цій сфері є установлення єдиних вимог до порядку видачі документів дозвільного характеру. Відповідно до абз. 3 ч. 1 ст. 1 дозвільним органом є суб'єкт надання адміністративних послуг, його посадові особи, уповноважені відповідно до закону видавати документи дозвільного характеру

посадових осіб державних органів щодо здійснення покладених на них повноважень, виконання певних дій і процедур, прийняття відповідних рішень				1.3 2.2 2.3	
1.6. Можливість реалізації особистих, майнових (фінансових) чи інших, не пов'язаних з інтересами служби, інтересів особами, уповноваженими на виконання функцій держави, при виконанні ними службових обов'язків	Непрогнозованість і значні розміри витрат на проходження процедур видачі дозволів через суттєві обсяги супутніх платних послуг (експертиза і оцінка, надання інформації) та невизначеність розміру плати за їх надання Визначення розміру плати за супутні платні послуги винятково на договірних засадах, що створює загрози неофіційних платежів	1.6.1 Набуття права користування надрами	Значні обсяги супутніх платних послуг, пов'язаних із процедурами видачі (переоформлення, продовження дії) дозволів на користування надрами (платні послуги ДКЗ, платні послуги з одержання геологічної інформації, розмір плати за які не встановлено і визначається лише за домовленістю сторін на договірних умовах)	1.1 1.3 1.4 2.3	Чітко визначити розміри (тарифи) плати за послуги з проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин (послуги ДКЗ), надання геологічної інформації Усунути монопольне становище ДКЗ на ринку послуг з експертизи і оцінки запасів корисних копалин, надати право здійснювати такі функції і надавати послуги у цій сфері уповноваженим (акредитованим) установам, підприємствам і організаціям, що володіють відповідною матеріально-технічною базою і кадровим потенціалом
2	Необґрунтоване і надмірне розширення / перевищення меж дискреційних повноважень⁹² та/або їх тлумачення і застосування				
2.1. Невизначеність (дискреційність) повноважень в адміністративних процедурах				1.1 1.3	

⁹² Дискреційні повноваження – сукупність прав та обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що надають можливість на власний розсуд визначити повністю або частково вид і зміст управлінського рішення, яке приймається, або можливість вибору на власний розсуд одного з декількох варіантів управлінських рішень, передбачених нормативно-правовим актом

					3.1 3.3	
2.2. Відсутність або невизначеність строків, умов та критеріїв (підстав) прийняття різних видів рішень або здійснення інших адміністративних дій і процедур					1.1 1.3 3.1 3.3	
2.3. Можливість державного органу (посадової особи) на власний розсуд: - визначати порядок здійснення процедури і прийняття рішення відповідно до конкретних обставин; - обрати один з декількох можливих варіантів адміністративних дій і прийняття (реалізації, виконання) рішень або форм реалізації своїх повноважень; - повністю або частково визначати порядок здійснення дій у рамках адміністративної процедури, у т.ч. строки і послідовність їх здійснення					1.1 1.3 3.1 3.3	
2.4. Наявність права державного органу (посадової особи) здійснювати певні адміністративні дії, не забезпеченого порядком їх здійснення (виконання)					2.3 3.1 3.3	
2.5. Визначення видів рішень, що приймаються державним органом (посадовою особою), без зазначення умов і підстав для їх прийняття	Можливості Держгеонадра на власний розсуд визначати умови надрокористування, керуючись лише власними примірними угодами Невизначеність на рівні	Набуття права користування надрами	Укладення між Держгеонадра і надрокористувачами угод про умови користування надрами, які є невід'ємною частиною відповідних дозволів		1.1 1.3 3.1 3.3	Затвердити постановою КМУ типову угоду про умови користування надрами відповідно до положень і вимог законодавства у цій сфері

	законодавства істотних умов угоди про користування надрами Відсутність обов'язкових єдиних рамкових умов надрокористування, як основи для укладення відповідних угод та реалізації права користування надрами відповідно до одержаних дозволів				Визначити на рівні законодавства істотні умови угоди про користування надрами, без яких така угода може бути визнана недійсною Визначити чіткі і дієві механізми контролю додержання положень угод про умови користування надрами
2.6. Наявність права державного органу (посадової особи) у певних обставинах приймати або не приймати відповідне рішення залежно від власної оцінки				1.1 1.3 3.1 3.3	
3	Відсутність або нечіткість адміністративних процедур				
3.1. Відсутність або нечіткість адміністративних процедур, спрямованих на здійснення певних прав або виконання обов'язків фізичними та/або юридичними особами	3.1.1				
	Нечіткий і недостатньо прозорий характер порядку видачі спеціальних дозволів на користування надрами та прийняття відповідних рішень Можливості і підстави прийняття на власний розсуд рішень щодо видачі дозволів на користування надрами без проведення аукціону Можливості дозвільного органу на власний розсуд	Набуття права користування надрами	Недостатньо чітко визначення умов і випадків надання спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону та відсутність процедури обґрунтування і оприлюднення таких рішень	1.3 1.5 1.6 2.5	Визначити чіткі умови і випадки видачі дозволів на користування надрами без проведення аукціону Визначити процедуру обов'язкового обґрунтування і оприлюднення рішень про надання спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціону

	змінювати хід процедури видачі дозволів на користування надрами					
	Загрози уникнення процедур аукціонів при розподілів права надрокористування і видачі дозволів					
	3.1.2					
	Наявність значної заборгованості щодо внесення рентної плати за користування надрами не визначається як підстава для анулювання відповідного дозволу і позбавлення права надрокористування	Набуття права користування надрами	Відсутність чітких процедур забезпечення належної сплати надрокористувачами рентної плати за користування надрами	1.3 1.5 1.6 2.5	Визначити як одну із підстав анулювання дозволу наявність заборгованості щодо внесення рентної плати за користування надрами	Своєчасне і повне внесення рентної плати і додержання інших вимог законодавства визначити як одну із істотних умов угоди про користування надрами
	Існування підстав, за яких надрокористувач може здійснювати свою діяльність, не сплачуючи у встановленому порядку за користування надрами					
	3.1.3					
	Загрози необґрунтованого збільшення розміру земельної ділянки нафтогазоносних надр внаслідок відсутності чітких умов і підстав здійснення таких дій	Набуття права користування надрами	Невизначеність чіткої процедури збільшення розміру ділянки (понад максимальний граничний розмір) нафтогазоносних надр у процесі їх розвідування, розробки і видобування	1.3 1.5 1.6 2.5	Визначити чіткі умови і підстави збільшення розміру земельної ділянки нафтогазоносних надр у процесі їх розвідування, розробки і видобування	
3.2. Можливості державного органу (посадової особи):				1.3 1.5		

<p>- невмотивовано змінювати хід адміністративної процедури; - діяти на власний розсуд при прийнятті рішень</p>				<p>2.2 – 2.6 3.1 3.3</p>	
<p>3.3. Відсутність усіх або окремих основних елементів адміністративної процедури та/або вимог щодо її здійснення і дотримання</p>	<p>Підстави і загрози виникнення корупційних відносин і прийняття в довільному порядку рішень щодо використання коштів екологічного податку, розроблення і виконання природоохоронних заходів та здійснення контролю їх ефективності</p> <p>Загрози неефективності податкового контролю у цій сфері через відсутність обліку платників екологічного податку і чітких процедур моніторингу повноти і своєчасності його сплати</p>	<p>Розрахунок, розподіл та використання екологічного податку</p>	<p>3.3.1</p> <p>Невизначеність бюджетних процедур цільового використання коштів екологічного податку та їх спрямування на фінансування природоохоронних заходів за рахунок державного і місцевих бюджетів</p> <p>Відсутність процедури обліку суб'єктів господарювання та інших осіб, які на підставі одержавних дозволів здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами</p> <p>Відсутність адміністративної процедури та системи класифікації відходів за класами їх безпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини, на підставі чого визначаються ставки відповідного екологічного податку та здійснюється контроль повноти сплати такого податку</p> <p>Невизначеність адміністративної процедури застосування і реалізації</p>	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Збільшити ставки екологічного податку та передбачити його 100-відсоткове зарахування до спеціальних фондів державного і місцевих бюджетів з обов'язковим спрямуванням на фінансування природоохоронних заходів з метою усунення і недопущення негативних впливів на довкілля в результаті діяльності відповідних платників екологічного податку</p> <p>Запровити чітку процедуру обліку суб'єктів господарювання та інших осіб, які на підставі одержавних дозволів здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, та інших платників екологічного податку</p> <p>Запровадити порядок та систему класифікації відходів за класами їх</p>

				<p>природоохоронних заходів, затверджених відповідним переліком, в якості механізму компенсації, усунення і недопущення негативних наслідків для довкілля від діяльності платників екологічного податку</p> <p>Відсутність адміністративної процедури взаємодії між Мінприроди, ДФС, місцевими державними адміністраціями та обміну інформацією щодо повноти та своєчасності сплати екологічного податку</p> <p>Відсутність адміністративної процедури звітності суб'єктів господарювання – платників екологічного податку про проведені ними протягом звітного періоду природоохоронні заходи, спрямовані на зменшення і недопущення шкідливого впливу їх господарської діяльності на довкілля</p>		<p>небезпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини, як основу для визначення ставок відповідного податку</p> <p>Запровадити чіткий порядок розроблення і виконання природоохоронних заходів з використанням встановленого переліку таких заходів та звітності платників екологічного податку про проведені ними природоохоронні заходи упродовж звітного періоду</p>
		3.3.2				
		<p>Підстави і загрози прийняття рішень на власний розсуд внаслідок невизначеності окремих важливих елементів процедури видачі дозволів на спеціальне водокористування (зокрема, рішень щодо</p>	<p>Набуття права на спеціальне водокористування</p>	<p>Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне водокористування та відсутність у діючому порядку окремих елементів такої процедури</p>	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Врегулювати відповідно до вимог дозвільного законодавства на рівні закону чіткий і комплексний порядок видачі дозволів на спеціальне водокористування</p>

		встановлення строків дії дозволів і видачі таких дозволів в залежності від результатів погоджень, а також щодо анулювання дозволів на спеціальне водокористування)		Відсутність у діючому порядку: - чітких критеріїв визначення строків дії дозволу в залежності від виду спеціального водокористування, зокрема, довгострокового – від 3-х до 25-ти років); - вичерпних підстав для відмови у видачі дозволу, процедури врахування результатів висновків МОЗ і Держгеонадра; - підстав і процедури анулювання дозволу та припинення права спеціального водокористування		Визначити чіткі критерії визначення строків дії дозволу в залежності від виду спеціального водокористування, підстави для відмови у видачі (анулювання) дозволу, а також процедуру надання і врахування погоджень і висновків МОЗ і Держгеонадра Встановити як одну із підстав анулювання дозволів недодержання водокористувачам умов і вимог, передбачених відповідним дозволом на спеціальне водокористування Удосконалити механізм обліку осіб, яким надано право спеціального водокористування на підставі відповідних дозволів, та контролю додержання ними вимог законодавства і умов, передбачених такими
		3.3.3				
		Надмірно ускладнений і недостатньо прозорий характер процедур видачі дозволів Підстави і загрози	Набуття права проведення робіт на землях водного фонду	Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду	1.3 1.5 1.6 2.5	регулювати відповідно до вимог дозвільного законодавства на рівні закону чіткий і комплексний порядок видачі дозволів на

	<p>прийняття на власний розсуд рішень щодо встановлення строків дії дозволів залежно від терміну проведення робіт, здійснення погоджень щодо видачі дозволів та анулювання виданих дозволів у разі порушення передбачених ними вимог і умов</p>		<p>Відсутність у діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чітких строків дії дозволів в залежності від реально необхідних термінів виконання відповідних робіт; - умов видачі дозволу на проведення декількох видів робіт; - чіткої процедури здійснення погоджень видачі дозволу відповідними уповноваженими органами без залучення заявників, як це передбачено дозвільним законом; - чітких і спеціальних підстав для анулювання дозволів відповідно до їх природоохоронних особливостей; - механізму одержання погоджень за принципом мовчазної згоди і без участі заявників з огляду значні обсяги погоджувальних процедур 		<p>проведення робіт на землях водного фонду</p> <p>Визначити чіткі строки дії дозволів залежно від терміну виконання робіт, умови видачі дозволу на проведення декількох видів робіт, а також чіткі процедури здійснення погоджень та підстави анулювання дозволів</p> <p>Запровадити механізм одержання погоджень за принципом мовчазної згоди та без участі заявників, що дасть змогу спростити надмірно складні і громіздкі дозвільно-погоджувальні процедури у цій сфері</p>
	3.3.4				
	<p>Підстави і загрози вчинення адміністративних дій і прийняття рішень на власний розсуд внаслідок відсутності цілісного порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) документа дозвільного характеру</p> <p>Загрози виникнення</p>	<p>Здійснення оцінки впливу на довкілля</p>	<p>Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної процедури видачі (відмови у видачі, анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля</p> <p>Відсутність на рівні закону і в діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спеціальних підстав для відмови у видачі (анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля відповідно до 	<p>1.3</p> <p>1.5</p> <p>1.6</p> <p>2.5</p>	<p>Врегулювати відповідно до вимог дозвільного законодавства на рівні закону чіткий і комплексний порядок видачі (відмови у видачі, анулювання) висновку з оцінки впливу на довкілля</p> <p>спеціальне водокористування</p>

		<p>корупційних відносин, зумовлені відсутністю чітких процедур погодження видачі висновку у вигляді громадського обговорення, контролю додержання суб'єктами господарювання екологічних вимог та анулювання висновку з оцінки впливу на довкілля у разі порушення таких вимог, передбачених відповідним висновком</p>		<p>природоохоронних особливостей цього дозвільного документа;</p> <ul style="list-style-type: none"> - механізму врахування результатів громадського обговорення як погоджувальної процедури при прийнятті рішень про видачу (відмову у видачі) висновку як документа дозвільного характеру; - механізму контролю додержання суб'єктами господарювання екологічних умов, передбачених висновком з оцінки впливу на довкілля; - вимог до процедури прийняття про провадження планованої діяльності (подовження строків її провадження) та врахування при прийнятті такого рішення висновку з оцінки впливу на довкілля 		<p>Визначити на рівні закону правовий статус рішення про провадження планованої діяльності (подовження строків її провадження) та основні вимоги до процедури прийняття такого рішення відповідно до висновку з оцінки впливу на довкілля</p>	
		3.3.5					
		<p>Зосередження у Мінприроди, всупереч закону, конфлікуючих функцій зі встановлення розміру плати за надання адміністративних послуг у цій сфері та надання таких послуг, що створює надмірні дискреційні повноваження щодо ціноутворення у цій сфері та підстави і загрози встановлення економічно необґрунтованих і</p>	<p>Здійснення державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів</p>	<p>Відсутність на рівні закону і в діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розміру плати за надання адміністративних послуг з державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів; - єдиних і чітких термінів дії реєстрації (перереєстрації) та відсутність будь-яких критеріїв і принципів визначення і встановлення таких строків, які залежать тільки від розміри плати за реєстрацію 	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Затвердити розміри плати (тарифи) за державну реєстрацією (перереєстрацію) пестицидів і агрохімікатів постановою КМУ, як цього вимагає ст. 7 Закону України «Про пестициди і агрохімікати»</p> <p>Усунути комерційні засади визначення термінів дії реєстрації (перереєстрації)</p>	

		<p>завищених тарифів за послуги з державної реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів</p> <p>Комерціалізація процедури встановлення термінів дії реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів, за якої тривалість терміну їх дії та застосування права їх використання залежить лише від розміру плати за послуги з реєстрації (перереєстрації)</p> <p>Загрози прийняття у довільному порядку рішень про скасування або зупинення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів за наявності відповідних підстав</p>		<p>(перереєстрацію) і проведення відповідних експертиз;</p> <ul style="list-style-type: none"> - чіткого і прозорого процедурного порядку прийняття рішення про скасування або зупинення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів у разі виявлення підстав для прийняття таких рішень 		<p>пестицидів і агрохімікатів та визначити чіткі і обгрунтовані критерії встановлення термінів дії реєстрації (перереєстрації) пестицидів і агрохімікатів та пов'язаного з ними права їх використання і допустимої наявності у відповідній кількості їхніх залишків у продуктах харчування</p> <p>Визначити чітку і прозору адміністративну процедуру прийняття рішення про скасування або зупинення державної реєстрації пестицидів і агрохімікатів у разі виявлення підстав для прийняття таких рішень</p>
3.3.6						
		<p>Недостатня прозорість і ефективність дозвільних процедур у цій сфері через відсутність належного документального підтвердження безпечності пестицидів і агрохімікатів, що ввозяться на митну територію</p> <p>Підстави і загрози прийняття у довільному порядку і власний розсуд рішень щодо платності за</p>	<p>Набуття права ввезення незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів для державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насінневого (посадкового) матеріалу</p>	<p>Відсутність на рівні закону і в діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - документального підтвердження державної реєстрації пестицидів у країні-виробникові; - спеціальних підстав для відмови (анулювання) дозволу відповідно до його природоохоронних особливостей; - норм щодо платності/безоплатності і строків видачі та строків дії 	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Врегулювати комплексний і прозорий порядок видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволів на здійснення дій у цій сфері, а також визначити норми щодо платності/безоплатності та строку дії таких дозволів</p> <p>Удосконалити механізм підтвердження безпечності пестицидів і агрохімікатів, які ввозяться на митну</p>

	видачу і строку дії таких дозволів, а також щодо відмови у видачі (анулювання) дозволів на здійснення таких дій		дозволу на здійснення таких дій		територію на підставі відповідного дозволу
	3.3.7				
	<p>Підстави і загрози маніпулювання процедурами встановлення і обсягами лімітів при розподілі права спеціального використання природних ресурсів шляхом видачі спеціальних дозволів на підставі і в межах встановлених лімітів</p> <p>Загрози вичерпуваності і надмірного використання природних ресурсів та пов'язані з цим відповідні екологічні збитки та погіршення стану довкілля</p> <p>Підстави і загрози встановлення лімітів використання природних ресурсів у довільному порядку на користь певних осіб (груп інтересів) або задля забезпечення видачі відповідної кількості дозволів</p>	<p>Встановлення лімітів використання природних ресурсів</p>	<p>Відсутність на рівні закону та у діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - механізму реалізації правових принципів використання природних ресурсів при формуванні і встановленні лімітів; - конкретно визначених складів адміністративних правопорушень у цій сфері; - комплексної і чіткої адміністративної процедури встановлення лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного і місцевого значення; - будь-яких вимог, критеріїв і принципів формування і встановлення кількісних обсягів лімітів використання природних ресурсів, на підставі і в межах яких видаються відповідні дозволи на їх спеціальне використання; - механізму розподілу лімітів і набуття права використання природних ресурсів на конкурсних засадах; - процедур наукового обґрунтування лімітів використання природних ресурсів та участі у формуванні 	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Врегулювати на рівні спеціального закону і деталізувати у діючому порядку прозорий і комплексний процедурний порядок ініціювання, формування, погодження і затвердження лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного і місцевого значення, який включатиме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гарантії і засоби реалізації принципу наукової обґрунтованості обсягів таких лімітів та принципів безперервності використання і невичерпуваності (відновлюваності) природних ресурсів; - чіткі критерії і принципи формування кількісних обсягів таких лімітів та допустимих обсягів спеціального використання відповідних природних ресурсів; - прозорий процедурний порядок формування і встановлення обсягів

				обсягів лімітів профільних наукових установ і екологічних організацій		<p>лімітів використання природних ресурсів загальнодержавного і місцевого значення; - надати право науковим установам і екологічним організаціям брати участь у формуванні обсягів лімітів використання природних ресурсів та у оцінці екологічного впливу застосування таких лімітів</p> <p>Поширити на процедури формування і встановлення лімітів загальнодержавного і місцевого значення обов'язковість проведення оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства</p> <p>Запровадити процедуру оголошення строків для подання документів на отримання дозволів на спеціальне використання природних ресурсів після затвердження відповідних лімітів їх використання для забезпечення рівності у доступі до реалізації такого права фізичними і юридичними особами</p>
		3.3.8				
		Підстави і загрози	Набуття права на	Відсутність на рівні закону та у	1.3	Визначити на рівні закону

		<p>прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо відмови у видачі (анулювання) дозволів у цій сфері та встановлення строків дії таких дозволів</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин внаслідок невизначеності окремих важливих елементів процедури видачі дозволів у цій сфері</p>	<p>спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду</p>	<p>діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чітких і прозорих підстав для відмови і анулювання дозволу відповідно до його природоохоронних особливостей; - строків дії дозволів на спеціальне використання природних ресурсів; - достатньої обґрунтованості окремих підстав анулювання дозволу через відсутність критеріїв оцінки різкого погіршення довкілля (як умови його анулювання), необов'язковість застосування паперової форми дозволу, втрата або пошкодження якої також визначається як одна із підстав анулювання (відомості про видачу дозволу фіксуються в Єдиному державному реєстрі); - основних процедурних вимог до встановлення і затвердження лімітів використання природних ресурсів, відсутність яких є однією з підстав для відмови у видачі дозволу 	<p>1.5 1.6 2.5</p>	<p>і підзаконному рівні чіткий і прозорий порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду</p> <p>Встановити чіткі і прозорі підстави відмови у видачі (анулювання) дозволів у цій сфері</p>
3.3.9						
		<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо відмови у видачі (анулювання) дозволів у цій сфері</p>	<p>Набуття права здійснення господарської діяльності при поводженні з генетично модифікованими</p>	<p>Відсутність на рівні закону та у діючих порядках:</p> <ul style="list-style-type: none"> - процедури видачі дозволу на вивільнення генетично модифікованих організмів у відкритій системі; - чітких і прозорих підстав для 	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Визначити на рівні закону і підзаконному рівні чіткий і прозорий порядок видачі дозволів на здійснення господарської діяльності при поводженні з ГМО</p>

		<p>Загрози сплати неформальних і необґрунтованих платежів за проведення платних експертиз через відсутність затверджених розмірів тарифів за такі послуги</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин внаслідок відсутності процедури видачі окремих видів дозволів та важливих елементів у діючих процедурах</p>	<p>організмами</p>	<p>відмови у видачі (анулювання) дозволів;</p> <p>- чіткого переліку документів, які подаються разом із клопотанням про видачу відповідного дозволу;</p> <p>- умов і тарифів та строків проведення платних експертиз</p> <p>- процедури оскарження рішення про відмову у видачі дозволу</p>		<p>Встановити чіткі підстави відмови у видачі (анулювання) дозволів та механізм оскарження рішень у цій сфері</p> <p>Запровадити і врегулювати порядок видачі дозволу на вивільнення генетично модифікованих організмів у відкритій системі</p> <p>Визначити чіткий перелік і вимоги до документів, що подаються для одержання дозволів</p>
		3.3.10				
		<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо відмови у видачі і встановлення строків дії дозволу у цій сфері</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин внаслідок відсутності комплексної і чіткої процедури видачі дозволів у цій сфері</p> <p>Загрози прийняття на власний розсуд рішень щодо видачі дозволів і встановлення обсягів</p>	<p>Набуття права спеціального використання об'єктів тваринного світу</p>	<p>Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне використання об'єктів тваринного світу</p> <p>Відсутність у діючому порядку:</p> <p>- підстав для відмови у видачі дозволу;</p> <p>- чітких строків видачі та строків дії дозволу у цій сфері</p>	<p>1.3</p> <p>1.5</p> <p>1.6</p> <p>2.5</p>	<p>Визначити на рівні закону і підзаконному рівні чіткий і прозорий порядок видачі дозволів на спеціальне використання об'єктів тваринного світу</p> <p>Вставити чіткі строки видачі та строки дії дозволу у цій сфері</p> <p>Запровадити чіткий процедурний порядок (критерії, принципи, вимоги) формування і встановлення лімітів використання об'єктів тваринного світу, на підставі і в межах яких</p>

		спеціального використання об'єктів тваринного світу через відсутність чітких критеріїв і принципів формування і встановлення лімітів використання таких (та інших) природних ресурсів, в межах яких видаються дозволи у цій сфері				видаються дозволи у цій сфері
		3.3.11				
		<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо відмови у видачі (встановлення строків дії, анулювання) дозволу у цій сфері</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин внаслідок відсутності комплексної і чіткої процедури видачі дозволів у цій сфері</p> <p>Загрози прийняття на власний розсуд рішень щодо видачі дозволів і встановленні обсягів спеціального використання природних рослинних ресурсів через відсутність чітких критеріїв і принципів формування і встановлення лімітів</p>	<p>Набуття права на спеціальне використання природних рослинних ресурсів</p>	<p>Невизначеність на рівні закону чіткої і комплексної адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне використання природних рослинних ресурсів та критеріїв і принципів формування і встановлення лімітів використання таких ресурсів</p> <p>Відсутність у діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - конкретних підстав для відмови у видачі (анулювання) дозволу відповідно до його природоохоронних особливостей; - строків дії дозволів 	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Визначити на рівні закону і підзаконному рівні чіткий і прозорий порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних рослинних ресурсів</p> <p>Вставити чіткі строки дії дозволу у цій сфері</p> <p>Запровадити чіткий процедурний порядок (критерії, принципи, вимоги) формування і встановлення лімітів використання природних рослинних ресурсів, на підставі і в межах яких видаються дозволи у цій сфері</p>

		використання таких (та інших) природних ресурсів, в межах яких видаються дозволи у цій сфері				
			3.3.12			
		<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо відмови у видачі (анулювання) дозволу у цій сфері</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин і неофіційних платежів через відсутність норм платності/безоплатності видачі дозволу у цій сфері</p>	<p>Набуття права на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України</p>	<p>Невизначеність на рівні закону навіть основних вимог до адміністративної процедури видачі дозволів на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України</p> <p>Відсутність у діючому порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - норм щодо платності (безоплатності) дозволу; - чіткого переліку відомостей і документів для обґрунтування необхідності спеціального використання об'єктів Червоної книги; - конкретних підстав для відмови у видачі (анулювання) дозволу у разі порушення передбачених ним вимог; - прозорості процедури погодження клопотання (заяви) про видачу дозволів з іншими міністерствами і відомствами (підстав і умов здійснення таких погоджень) 	<p>1.3</p> <p>1.5</p> <p>1.6</p> <p>2.5</p>	<p>Визначити на рівні закону і підзаконному рівні чіткий і прозорий порядок видачі дозволів на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України</p> <p>Врегулювати процедуру погодження клопотання (заяви) про видачу дозволів з іншими міністерствами і відомствами за зверненням дозвільного органу і без участі заявника, як того вимагає дозвільний закон</p>
			3.3.13			
		<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо</p>	<p>Набуття права на викиди забруднюючих речовин в атмосферне</p>	<p>Невизначеність на рівні закону значної частини основних вимог до адміністративної процедури видачі дозволів на</p>	<p>1.3</p> <p>1.5</p> <p>1.6</p> <p>2.5</p>	<p>Визначити на рівні закону і підзаконному рівні чіткий і прозорий порядок видачі дозволів на викиди</p>

		<p>відмови у видачі дозволу у цій сфері і щодо стягнення плати за його видачу</p> <p>Загрози корупційних відносин і неофіційних платежів через відсутність норм щодо платності/безоплатності видачі дозволу у цій сфері та відсутність тарифів і розміру плати за послуги з розроблення документів, що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря для суб'єктів господарювання</p> <p>Загрози формальності і неефективності процедур обґрунтування викидів, адже в умовах, коли таке обґрунтування здійснюється не чітко визначеними установами, організаціями і закладами винятково за плату і на договірних умовах, на практиці виникає порочне коло, коли за відповідну плату виконавець цієї послуги може обґрунтувати фактично будь-які обсяги викидів</p>	<p>повітря стаціонарними джерелами</p>	<p>викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами</p> <p>Відсутність у діючому порядку видачі дозволів у цій сфері:</p> <ul style="list-style-type: none"> - норм щодо платності/безоплатності видачі дозволу; - переліку та вимог до документів, що подаються для одержання дозволу (замість них наводиться опис і перелік заходів, які суб'єкт господарювання має повести для отримання дозволу, в т.ч. обов'язкових для одержання платних супутніх послуг); - норм щодо вартості і розміру плати (тарифів) за обов'язкові для одержання платні супутні послуги з розроблення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами; - чітких і прозорих підстав для відмови у видачі дозволу; - процедури прийняття рішення про відмову у видачі дозволу у разі наявності зауважень <p>Невизначеність на нормативно-правовому рівні адміністративної процедури відбору установ, організацій та закладів для здійснення розроблення документів, що</p>	<p>забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами</p> <p>Встановити чіткі розміри тарифів за послуги з розроблення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами</p> <p>Запровадити адміністративну процедуру відбору (акредитації) установ, організацій та закладів для здійснення розроблення документів, що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря для суб'єктів господарювання</p>
--	--	---	---	---	---

			обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря для суб'єктів господарювання		
		3.3.14			
	<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо погодження і затвердження розрахункових лісосік внаслідок відсутності комплексної і чіткої адміністративної процедури у цій сфері відносин</p> <p>Загрози надмірного і вичерпуваного використання лісових ресурсів і екологічних збитків внаслідок відсутності комплексної і чіткої процедури подання, розгляду, погодження і затвердження проектів розрахункових лісосік</p> <p>Відсутність дієвих механізмів впливу уповноважених погоджувальних органів на процедури розгляду і затвердження розрахункових лісосік, внаслідок чого існують загрози затвердження і введення Мінприроди в</p>	<p>Затвердження розрахункових лісосік як ліміту використання лісових ресурсів у вигляді заготівлі деревини в порядку рубок головного користування</p>	<p>Невизначеність на рівні закону: - механізмів реалізації принципів встановлення розрахункових лісосік як ліміту використання лісових ресурсів і правового змісту таких принципів безперервності та невиснажливості використання лісових ресурсів; - основних вимог до адміністративної процедури подання, розгляду, погодження і затвердження проектів розрахункових лісосік та повноважень КМУ щодо встановлення відповідного порядку у цій сфері відносин.</p> <p>Відсутність у діючому порядку (що регулюється тільки наказом Мінприроди): - будь-яких посилань на принципи затвердження розрахункових лісосік, визначені Лісовим кодексом України; - чітких і обґрунтованих підстав для відмови у погодженні органами Мінприроди, обласними адміністраціями матеріалів проектів розрахункових лісосік, що подаються державними</p>	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Визначити на рівні Лісового кодексу України і на рівні окремої постанови КМУ чіткий, комплексний і прозорий порядок подання, розгляду, погодження і затвердження розрахункових лісосік з урахуванням існуючих недоліків і прогалин діючого порядку</p> <p>Визначити у Лісовому кодексі України правовий зміст і механізми реалізації принципів безперервності та невиснажливості використання лісових ресурсів при затвердженні розрахункових лісосік</p> <p>Перенести підзаконне регулювання у цій сфері з рівня відомчого наказу Мінприроди на вищий рівень постанови КМУ</p> <p>Надати профільним науковим установ і екологічним організаціям</p>

		дію фактично будь-яких обсягів і норм заготівлі деревини, запропонованих та ініційованими державними лісовпорядними організаціями		лісовпорядними організаціями у вигляді визначеного пакету документів; - узгодженості між окремими нормами, зокрема, що здійснення погоджень матеріалів на затвердження розрахункових лісосік; - процедури врахування зауважень погоджувальних органів та пропозицій Держлісагентства при розгляді Мінприроди матеріалів і прийнятті рішення про затвердження відповідних розрахункових лісосік; - чітких підстав для відмови у погодженні уповноваженими органами та у затвердженні і введенні в дію розрахункових лісосік наказом Мінприроди; - механізмів і прав участі профільних наукових установ і екологічних організацій у процедурах підготовки, розгляду, погодження матеріалів і затвердження розрахункових лісосік		право участі у процедурах підготовки, розгляду, погодження матеріалів і затвердження розрахункових лісосік та визначити механізми їх залучення до здійснення таких процедур з метою забезпечення наукової обґрунтованості обсягів розрахункових лісосік, як норми заготівлі деревини, як це передбачено ст. 43 Лісового кодексу України
		3.3.15				
		Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень про виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами	Виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами	Цілковита відсутність (невизначеність) адміністративної процедури (порядку) прийняття рішення про виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами, як документа дозвільного характеру	1.3 1.5 1.6 2.5	Врегулювати на рівні Лісового кодексу і на підзаконному рівні порядок відповідно до вимог дозвільного закону порядок видачі (відмови у видачі, анулювання) рішення про виділення лісових ділянок для

		<p>Загрози екологічних збитків і виснаження/погіршення стану лісових ресурсів внаслідок відсутності дозвільної процедури у сфері виділення лісових ділянок для довгострокового тимчасового користування лісами</p>		<p>Відсутність процедури видачі (відмови у видачі, анулювання) документа дозвільного характеру у цій сфері</p>		<p>довгострокового тимчасового користування лісами</p> <p>Запровадити відповідальність у разі порушення лісового законодавства і умов лісокористування, передбачених відповідним дозволом, у вигляді припинення права лісокористування і анулювання цього документа дозвільного характеру</p>
		3.3.16				
		<p>Підстави і загрози прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо видачі (відмови у видачі) сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій внаслідок існуючих колізій норм різних актів законодавства, відсутності легітимної чіткої і прозорої процедури видачі цього дозвільного документа</p> <p>Загрози виникнення корупційних відносин і неофіційних платежів</p>	<p>Підтвердження походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів</p>	<p>Відсутність на рівні спеціального закону порядку підтвердження походження лісо- та пиломатеріалів і видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій</p> <p>Нелегітимність діючого порядку підтвердження походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів шляхом видачі відповідного сертифіката через невідповідність діючого порядку вимогам дозвільного законодавства і непередбаченість документа дозвільного характеру у цій</p>	<p>1.3 1.5 1.6 2.5</p>	<p>Врегулювати на рівні спеціального закону порядок підтвердження походження лісо- та пиломатеріалів і видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій</p> <p>Внести цей документ дозвільного характеру до Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності</p> <p>Провести перегляд</p>

		внаслідок відсутності вимог щодо платності/безоплатності видачі дозвільного документа у цій сфері		сфері Переліком, встановленим законом Відсутність у діючому порядку видачі сертифіката: - положень щодо платності/безоплатності його видачі; - чітких підстав для відмови у видачі сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій; - підстав для анулювання сертифіката у випадку порушення передбачених ним умов		практики і ефективності застосування дозвільного документа у цій сфері та за результатами перегляду удосконалити діючі дозвільні процедури підтвердження походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів для здійснення експортних операцій
		3.3.17				
		Підстави і загрози прийняття на власний розсуд рішень щодо видачі (відмови у видачі, анулювання) спеціальних дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів і встановлення строку дії таких дозволів Загрози екологічних збитків і виснаження/погіршення стану лісових ресурсів внаслідок відсутності чіткої процедури видачі спеціальних дозволів на спеціальне використання	Набуття права на спеціальне використання лісових ресурсів шляхом одержання спеціального дозволу (лісорубного квитка, лісового квитка)	Невизначеність на рівні Лісового кодексу України і на підзаконному рівні критеріїв і принципів формування і встановлення розрахункових лісосік, на підставі і в межах яких видається лісорубний квиток на право спеціального використання лісових ресурсів Відсутність на рівні Лісового кодексу України порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів Відсутність у діючому порядку:	1.3 1.5 1.6 2.5	Встановити на рівні Лісового кодексу України і окремою постановою КМУ комплексний і чіткий порядок подання, розгляду, погодження і затвердження розрахункових лісосік Врегулювати на рівні Лісового кодексу України та на рівні постанови КМУ чіткий і прозорий порядок видачі спеціальних дозволів на спеціальне використання лісових ресурсів

		лісових ресурсів Загрози виникнення корупційних відносин і прийняття на власний розсуд рішень щодо анулювання лісорубного квитка або лісового квитка		- строку дії лісорубного квитка; - спеціальних підстав для відмови у видачі, анулювання таких дозволів відповідно до їх природоохоронних особливостей; - невизначеність як підстави анулювання дозволу порушення умов використання лісових ресурсів, передбачених відповідним спеціальним дозволом; - процедури анулювання лісорубного квитка або лісового квитка за рішенням органів Держлісагентства, власників лісів або постійних лісокористувачів, які видали відповідний дозвіл			
		3.3.18					
		Підстави і загрози виникнення корупційних відносин і прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо обмеження чи тимчасового зупинення діяльності підприємств, установ та організацій у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів	Застування санкцій за порушення лісового законодавства	Відсутність на рівні законодавства чіткої адміністративної процедури застосування Держекоінспекцією санкцій у вигляді обмеження чи тимчасового зупинення діяльності підприємств, установ та організацій у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів	1.3 1.5 1.6 2.5	Врегулювати на рівні спеціального закону чіткий порядок застосування санкцій у вигляді обмеження чи зупинення (тимчасового) діяльності підприємств, установ та організацій у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища, вимог дозволів на використання природних ресурсів (умови і підстави та процедуру застосування таких санкцій)	

			3.3.19		
	Підстави і загрози виникнення корупційних відносин і прийняття на власний розсуд і в довільному порядку рішень щодо видачі дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами	Набуття права здійснення операцій у сфері поводження з відходами	Цілковита відсутність на рівні законодавства адміністративної процедури видачі дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами Відсутність адміністративної процедури здійснення моніторингу місць утворення, зберігання та видалення відходів Відсутність адміністративної процедури та системи класифікації відходів за класами їх небезпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини	1.3 1.5 1.6 2.5	Визначити на рівні спеціального закону чіткий і прозорий порядок видачі (відмови у видачі, переоформлення, анулювання) дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами Запровадити порядок та систему класифікації відходів за класами їх небезпеки та рівнем небезпечності для довкілля і здоров'я людини Визначити чіткі процедури здійснення моніторингу місць утворення, зберігання та видалення відходів
3.4. Невизначеність або недостатня визначеність обов'язку державного органу (посадової особи) щодо здійснення відповідної процедури (окремих дій)			3.3.14	1.3 1.5 1.6 2.5	
3.5. Відсутність механізмів впливу фізичних і юридичних осіб на хід процедури і прийняття рішень, в т. ч. оскарження прийнятих рішень				3.3.14	
3.6. Відсутність вичерпних підстав і порядку прийняття рішень				1.3 1.5 1.6	

					2.5	
4	Встановлення завищених вимог до особи щодо реалізації нею своїх прав					
4.1.	Наяність підстав для вибіркової зміни обсягів прав/обов'язків фізичних та/або юридичних осіб: - можливість уповноваженого державного органу (посадової особи) необґрунтовано змінювати хід і строки адміністративної процедури; - невизначеність або абстрактність основних етапів і строків адміністративної процедури; - можливість необґрунтованого встановлення виключень із загального порядку для фізичних та/або юридичних осіб на власний розсуд державних органів і посадових осіб				1.3 1.5 1.6 2.5	

Табл. 3. ФАКТОРИ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА КОНКУРЕНЦІЮ

та індикатори і сфери їх прояву у галузі державної політики охорони навколишнього природного середовища, способи усунення існуючих ризиків спотворень на ринках і обмеження конкуренції

№	Індикатори виявлення/ прояву факторів негативного впливу на конкуренцію	Негативні наслідки	Сфери повноважень і прояву факторів/ індикаторів	Адміністративні процедури, що містять фактори / Положення відповідних нормативно-правових актів (номер статті, частини, пункту)	Пов'язані фактори/ індикатори	Основні способи усунення негативних впливів
1	Обмеження кількості або звуження кола учасників ринку, створення бар'єрів щодо входження на ринок					
	1.1. Делегування окремих владних повноважень державного органу об'єднанням, підприємствам та іншим суб'єктам господарювання, що призводить/може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції	Монопольне становище однієї установи на ринку послуг з проведення експертизи і оцінки запасів корисних копалин Неможливість надання послуг з експертизи і оцінки запасів корисних копалин іншими профільними підприємствами, установами чи організаціями, які мають відповідний потенціал для такої діяльності	1.1.1. Набуття права користування надрами	Делегування функцій щодо здійснення державної експертизи і оцінки запасів корисних копалин лише одній установі – Державній комісії України по запасах корисних копалин (ДКЗ) ⁹³ <i>(постанова КМУ від 30.05.2011 №615 «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» (п. 3, п. 4, пп. 1 п. 8, абз. 18 п. 17, абз. 2 п. 27))</i>	1.2.1 1.2.2 1.3.1 1.5 2.2 2.4	Усунути монопольне становище ДКЗ у сфері проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин Передати функції з державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин Держгеонадра (прийняття рішень) та спеціально уповноваженим і акредитованим підприємствам, установам і організаціям (здійснення науково-технічної діяльності та підготовка відповідних висновків), які мають відповідну матеріально-технічну базу

⁹³ Відповідно до ч. 4 ст. 45 Кодексу України про надра, державну експертизу чи оцінку корисних копалин проводить Держгеонадра або інші уповноважені підприємства, установи чи організації. Однак на підзаконному рівні для здійснення таких функцій уповноважено лише одну державну установу – Державну комісію України по запасах корисних копалин (ДКЗ), яка займає монопольне становище у цій сфері, здійснюючи як владно-управлінські (політичні), так і господарські (комерційні) функції

						і кадровий потенціал
1.2. Надання одному або декільком суб'єктам господарювання виключних прав на постачання (продаж) певних товарів або надання послуг або окремих адміністративних функцій, що впливають на діяльність інших суб'єктів на певному ринку	- // -	- // -	- // -		1.1.1 1.2.2 1.5 2.2 1.3.1	- // -
	<p>Підстави і загрози обмеження кола учасників ринку надровидобування певною групою надровидобувачів та послаблення конкуренції на цьому ринку</p> <p>Підстави виникнення і створення бар'єрів для входження на ринок надровидобування нових суб'єктів та перешкод для розширення і розвитку конкуренції у сфері надровидобування і користування надрами</p>	1.2.2 Набуття права користування надрами	<p>Надмірно тривалі граничні строки користування надрами (від 5 до 50 років) та відсутність будь-яких чітких критеріїв і принципів їх визначення і встановлення та продовження дії дозволів на користування надрами⁹⁴</p> <p><i>(Кодекс України про надра (ст. 15); постанова КМУ від 30.05.2011 №615 «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» (п. 7))</i></p> <p>Невизначеність чіткого порядку продовження дії (переоформлення) дозволів на користування нафтогазоносними надрами⁹⁵</p> <p><i>(Закон України «Про нафту і газ» (ч. 4 ст. 14); постанова КМУ від 30.05.2011 №615 «Про затвердження Порядку надання</i></p>	1.1.1 1.3.1 1.6 2.2	<p>Встановити більш обмежені та чіткі економічно обгрунтовані строки надрокористування та строки дії дозволів на користування надрами, а також критерії і принципи встановлення таких строків та продовження дії дозволів у цій сфері</p> <p>Запровадити єдиний і чіткий порядок продовження дії (переоформлення) дозволів на користування нафтогазоносними надрами та стягнення плати за надання таких адміністративних послуг</p>	

⁹⁴ Відповідно до вимог ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», строк дії дозволу має встановлюватися виключно законом

⁹⁵ Згідно ч. 4 ст. 14 Закону України «Про нафту і газ», продовження строку дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами, не є наданням спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами та здійснюється безоплатно. Однак Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ №615, який поширюється на всі види користування надрами (абз. 2 п. 1), передбачає сплату збору за продовження дії дозволу (п. 14)

				спеціальних дозволів на користування надрами» (пункти 14 – 18)		
1.3. Пряме або опосередковане примушення суб'єктів господарювання до пріоритетного укладення договорів, першочергового придбання послуг у певних продавців (постачальників)	Наявність у діючому порядку видачі дозволів норм, які мають ознаки антиконкурентних дій ⁹⁶ Підстави і загрози виникнення монополізму та обмеження конкуренції внаслідок неможливості отримання аналогічних послуг в іншого постачальника	1.3.1 Набуття права користування надрами	Наявність у Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженому постановою КМУ №615, окремих норм, що передбачають обов'язковість укладення договорів на отримання платних послуг з однією установою – Державною комісією України по запасах корисних копалин (ДКЗ) <i>(постанова КМУ від 30.05.2011 №615 «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» (п. 3, п. 4, пп. 1 п. 8, абз. 18 п. 17, абз. 2 п. 27))</i>	1.1.1 1.2.1 1.2.2	Визначити чіткі розміри плати (тарифи) за послуги з проведення державної експертизи і оцінки корисних копалин Надати право здійснювати послуги з проведення державної експертизи і оцінки корисних копалин уповноваженим підприємствам, установам і організаціям (акредитованим Держгеонадра), як це передбачено ч. 4 ст. 45 Кодексу України про надра	
1.5. Встановлення обмежень на здійснення окремих видів діяльності, на виробництво, придбання чи реалізацію певних видів товарів (послуг)				1.1.1 1.2.1		
1.6. Норми, що зумовлюють підвищення вартості входження в ринок або виходу з нього				1.1.1 1.2.2		
2	Обмеження здатності суб'єктів господарювання конкурувати					
2.1. Обмеження категорій суб'єктів господарювання, які можуть				1.1.1 1.2.1		

⁹⁶ Відповідно до абз. 4 ч. 2 ст. 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями вважається також пряме або опосередковане примушення суб'єктів господарювання до пріоритетного укладення договорів

виконувати відповідні роботи, постачати / реалізовувати певні товари (послуги)					
2.2. Норми, спрямовані на централізований розподіл певних ринків між суб'єктами господарювання				1.1.1 1.2.1 1.2.2	
2.3. Надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції	<p>Підстави і можливості вибіркового застосування законодавства при прийнятті рішень про надання дозволів на користування нафтогазоносними надрами без проведення аукціону (без обов'язковості обґрунтування таких рішень)</p> <p>Загрози прийняття рішень на користь окремих осіб – надрокористувачів та виникнення корупційних відносин</p>	Набуття права користування надрами	<p>Наявність у КМУ, Держгеонадра права визначати випадки надання спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами без проведення аукціону (без обов'язковості обґрунтування таких рішень), що створює надмірну дискрецію таких повноважень, підстави їх вибіркового застосування</p> <p>(Закон України «Про нафту і газ» (ч. 1 ст. 14))</p>	1.1.1 1.2.1	<p>Позбавити КМУ і Держгеонадра права самовільно визначати випадки надання спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами без проведення аукціону</p> <p>Запровадити чіткий порядок прийняття рішень надання спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними та іншими надрами без проведення аукціону, а також обґрунтування таких рішень з посиланням на відповідні норми і положення законодавства та оприлюднення таких рішень</p>
2.4. Обмеження/усунення можливості заміни споживачем постачальника продукції (послуги)				1.1.1 1.2.1	